

blad ligt ter raadpleging en lezing op de leestafels der Oost- en West-Indische Mailbooten en der voornaamste Sociëteiten, Hotels, Café's en Leesenrichtingen, zoowel hier te lande als in Oost- en West-Indië.

HET KOLONIAAL WEEKBLAD

ORGAAN DER VEREENIGING

OOST EN WEST

„Het Koloniaal belang is een algemeen Nederlandsch belang“.

gericht door Kolonel E. V. L. van Zuylen, 21 Maart 1900.

KANTOREN:

HOOFDBESTUUR HEULSTRAAT 17, DEN HAAG
BLICHTINGDIENST TELEF. 4519. POSTGIRO 14574

ADMINISTRATIE VAN HET „KOLONIAAL WEEKBLAD“
HEULSTRAAT 17, DEN HAAG. - TELEFOON 4519. - POSTGIRO 14574

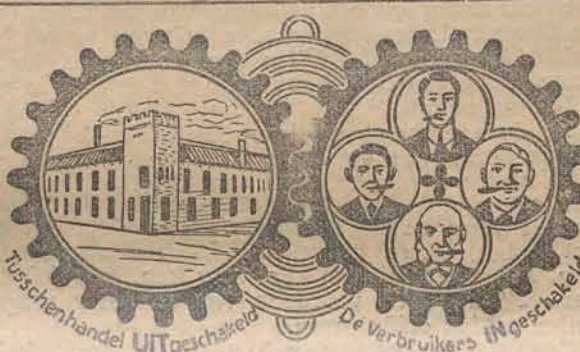
Voor Administratie en Verandering van Woonplaats wende men zich in Nederl. tot den Administr.: HEULSTRAAT 17, Tel. 4519. Postgiro 14574, in Ned.-Indië tot den Hoofdvertegenw. te SOEMENEP (Madoera) Mr. K. FAUSER Voor Advertentiën tot de DRUKKERIJ TEN HAGEN, NOBELSTRAAT 20. Tel. Interc. 1937. Postgiro No. 17260, beiden DEN HAAG.

MEDEDEELINGEN of INGEZONDEN STUKKEN moeten worden geadresseerd en gezonden aan de Redactie, HEULSTRAAT 17, DEN HAAG.

Fa. Wed. A. VAN GEMERT & Zn. - Havana-Sigarenfabrieken - BEST (N.-Br.), Holland

EENIG ADRES VOOR LEVERING VAN SIGAREN RECHTSTREEKS AAN PARTICULIEREN

Het succes, dat wij reeds jaren hier in Holland hadden door onze sigaren rechtstreeks te verkoopen aan de Verbruikers en dat wij door onze aanbiedingen hier in Holland dikwijls ook vele bestellingen ontvingen voor het leveren van sigaren aan familieleden of bekenden in Ned.-Indië, hebben ons op het idee gebracht aan de Particuliere Adressen in Ned.-Indië op dezelfde wijze onze offerte in te zenden, als wij in Holland doen. Al onze Afnemers zijn overtuigd, dat de sigaren, welke door ons tegen fabrieksprijzen worden afgeleverd, zeer concurrerend zijn, daar elke tusschenhandel wordt uitgeschakeld en de winsten, welke de tusschenhandel zou maken, den verbruiker ten goede komen, bedragen voor Holland 25 à 30 %. Nog belangrijker is zulks voor H.H. Rookers in Ned.-Indië, daar niet alleen Reizigers en Tokohouders (in Holland Winkeliers), doch ook IMPORTEURS worden uitgeschakeld, indien men

zell z'n sigaren rechtstreeks gaat importeeren. Door Uwe benodigde sigaren rechtstreeks van onze fabriek te betrekken, zult U zich minstens 40 pCt. bevoordeelen. Wij raden U daarom aan eene proef te nemen met ons fabrikaat en zijn wij ervan overtuigd, dat U geregeld afnemer van onze sigaren zult worden. Blijvende relaties te winnen is ons doel en garandeeren wij U steeds prompte bediening en onovertroffen kwaliteit.

Tracht steeds met Uwe Vrienden en Kennissen eventueele bestellingen te combineeren om aanspraak te kunnen maken op punt 2 onzer leveringsvoorwaarden waardoor U 7 pCt. korting kunt genieten van het factuurbedrag.

VRAAGT ONZE GEILLUSTREERDE PRIJSCOURANT No. 4, WELKE GRATIS EN FRANCO WORDT TOEGEZONDEN

HOUD: Derde Koloniaal Onderwijs Congres. — Een verzoek aan de Leden van „Oost en West“. — Ind. Bijgeloovigheden. — Kunst, Kunstnijverheid en Huisnijverheid. — Van Week tot Week. — Persoverzicht uit de Ind. Bladen en Tijdschriften: Uit de Eur. Pers. Uit de Ind. Pers. Uit de Chin. Pers. — Literatuur-Overzicht. — Suriname. — Curaçao. — Uit den Verren Vreemde. — Meded. — Mutaties van 12 tot 19 Maart 1924.

DE LIDEN wordt beleeft doch dringend verzocht, bij adresverandering hiervan ten spoedigste mededeeling te doen: in Nederland aan den zezr Administrateur der Vereeniging, Heulstraat 17, Den Haag; in Indië aan den Hoofdvertegenwoordiger, den zezr Mr. K. FAUSER, Soemenep (Madoera).

Old England
NIJMAN & PHILIPS
 LADIES' AND GENTLEMEN'S TAILORS
 COOLSINGEL 129 — — — ROTTERDAM

BESCHIKBAAR.

BEZUIDENHOUT-GARAGE
 Telefoon B. 344
 Luxe Auto Verhuur-Inrichting
 Nette Bediening - Taxi Prijzen
 Bezuidenhout 42

INDISCHE UITRUSTINGEN
 VOORDEELIGST ADRES:
AU BON MARCHÉ
 A. DE VRIES & ZONEN
 AMSTERDAM
 ROTTERDAM
 DEN HAAG
 UTRECHT
 BAARN

Voor de Tropen
 is het beroemde merk
„His Master's Voice“
 GRAMOPHONES en PLATEN onmisbaar! De grootste Componisten: PUCCINI, LEONCAVALLO, MASCAgni, REIJER, SAINT-SAËNS, EDWARD ELGAR, MASSENET, enz. raden U in hunne attesten aan, uitsluitend DIT merk aan te schaffen als het hoogst begaafde kunstwerk der volmaaktheid.
 De grootste Artisten op vocaal en instrumentaal gebied verleen hunne medewerking.
 ALLEENVERKOOP te 's-Gravenhage bij
WILLEM SPRENGER
 Agent der Gramophone Comp. Ltd.
 PASSAGE 46 TEL. H. 3778

A.H.I.T.

Het ALGEMEEN HAAGSCH INSTITUUT VOOR TANDHEELKUNDE (A.H.I.T.) te 's-Gravenhage, Piet Heinstraat 2a, Telefoon M. 4580, is onweerlegbaar de meest moderne en beste inrichting in Europa voor de behandeling van mond- en tandziekten. De behandeling geschiedt uitsluitend door bekwame tandartsen-specialisten, onder leiding van tandarts Alex Mertens. Lage Tarieven. De gedrukte tarieven zijn kosteloos aan het Instituut verkrijgbaar, hetwelk geopend is alle werkdagen van des morgens 8.30 uur tot des avonds 10 uur, behalve van 6—7 uur. Zondagsmorgens van 10—12 uur.

NATUUR WOLLEN ONDERGOEDEREN
VAN

Verkrijgbaar in alle qualiteiten en maten bij
ISERIEF & Co Magazijn „de Prijslijst“
DEN HAAG.
Veenestr. 16-18. Valeriusstr. 29.
Prijscourant op aanvraag gratis.

Waar dineert en luncht gij **goed en goedkoop?**
RESTAURANT BAZARSTRAAT
Bazarstraat 5-7 Den Haag
bij het Vredespaleis en de Scheveningsche Boschjes
's het eenige adres in Den Haag, waar U kunt Lunchen vanaf f 0.75 en Dineeren vanaf f 1.-.
Restaurant à la Carte den geheelen dag. Gebruik van dranken niet verplichtend. Geen fooien.
Aanbevelend, O. F. DE VRIES

Noordeinde 13
speciaal adres voor koopjes
in Bont-, Wintermantels, Demi's en Winterjassen, Overhemden, Dassen, Jaeger- en Macco-Undergoederen, Regenmantels en Jassen in Gummi en Gabardine van f 25.- voor f 8.75, van f 35.- nu f 17.50, van f 50.- nu f 21.50 met zijde gevoerd enz., enz., 's avonds tot 9 uur geopend.

Bad- en Zweminrichting „DE REGENTES“
Telefoon M. 2739 Postrekening 69868
Weimarstraat 63, Den Haag.
In de onmiddellijke nabijheid van de Electr. tramlijnen 3, 5, 12 en de Stoomtram H. S. M.

Moderne inrichting, voldoende aan de hoogste eischen- van hygiëne en comfort voor de bezoekers.

Zwembaden - Kuipbaden - Douchebaden
Zwemabonnementen en Couponboekjes voor 50 Kuip- of Douchebaden op voordelige voorwaarden.
Op verlangen Zout-, Zee-, en Dennenloofbaden.

Vereenigde Bakkerijen
DE HAAGSCHЕ BROODFABRIEK EN DE OUDE VETTE HEN
Bilderdijkstraat 139 - DEN HAAG Tel. M. 3820

Onze **kwaliteit** staat mede **bovenaan**

Geregelde bezorging in DEN HAAG, SCHEVENINGEN, RIJSWIJK en WASSENAAR.
FILIALEN en DEPOTS in alle wijken van Den Haag en Scheveningen.

Vleeschhouwerij en Spekslagerij annex Fijne Vleeschwaren
Dauckerstraat 62 hoek 2de Smeethnekstraat
DEN HAAG - TEL. M. 5975

Levert uitsluitend eerste kwaliteit
versch RUND-, KALFS- en VARKENSVLEESCH tegen sterk concurrerende prijzen.
Aanbevelend: C. D. WESTPHAL.

Derde Koloniaal Onderwijs Congres.
's-Gravenhage, 23 en 24 April.

Wat is het bijzondere van dit congres? Waarom treedt het met zijn propaganda buiten wat men zou kunnen noemen de onderwijswereld en waarom heeft het zijn oproep gericht tot heel „Intellectueel Nederland“? Op de begroting 1923 bestemden de Staten Generaal een bedrag voor de voorbereiding van de vestiging eener juridische faculteit in Indië. Als gevolg hiervan vertrok in December j.l. Prof. Mr. Paul Scholten in opdracht van de Regeering naar Indië om deze voorbereiding ter hand te nemen. Nu zal de stelling wel door niemand te gewaagd gevonden worden, dat de vestiging van een Universitair leven ten allen tijde, en voor alle volken steeds is geweest een zaak van het allergruotsste gewicht. En ook in een ontwikkelingsgeschiedenis van Nederland t.o.v. Indië houdt dit in een element van bijzondere waarde, waarbij de vervulling van een welbegrepen taak op een des te hooger plan komt te staan, wanneer de daad bewust wordt verricht en Nederland in breeden kring mede leeft. Het feit, dat de ontwikkeling tot een medische faculteit onder invloed zal staan van een mede door de financiële omstandigheden geboren voorzichtig beleid, kan vergoed worden door een hartelijke belangstelling van Nederland voor wat wel reeds mogelijk en gaande is. In de eerstkomende jaren zullen zich telkens vragen voordoen op dit gebied. Ons congres wil deze onder oogen zien en zoo objectief mogelijk van alle zijden doen bespreken, zoodat de bundel praeadvies en het stenografisch verslag, dat van het op het congres behandelde in druk zal verschijnen, een rijk bezit zal zijn voor hen, die zich telkens bij het zich voordoen van een dier vragen, zullen willen oriënteren.

Zoo zal op het congres gehandeld worden, behalve over de verschillende faculteiten ieder op zich zelf, over de algemeene culturele betekenis van het Hooger Onderwijs in Indië; dan over de mogelijkheid om over voldoende hulp uit Nederland te kunnen beschikken door ruiling of detachering van leerkrachten. Dan, meer op het gebied van het studentenleven zelf, of er gevaar bestaat voor eenzijdige navolging der Nederlandsche gewoonten en instellingen, of b.v. het inrichten van internaten op zijn plaats is.

Zoo is er veel, dat belangwekkend is. Ook hierom, omdat het ook voor ons zelf weer bewuster maakt, wat aan belang, voorrecht en waarde het hebben van een Universitair leven in zich sluit. Maar meerder is de gedachte, die door haar achtergrond de bijzondere waarde aan dit alles geeft, de gedachte n.l. dat het hier gaat om het belangrijkste en in zijn gevolgen meest betekenisvolle wat Nederland op cultureel gebied in Indië ooit tot stand heeft gebracht of kan brengen.

Een zaak van uitnemend belang, waaraan ieder die de culturele waarde voor het eigen volk verstaat, zijn deel moge hebben, als waar vaderlander daar waar het geldt 's lands grootste taak en verantwoordelijkheid.

J. M. M. VAN ASCH VAN WIJK.

Het congres zal plaats hebben in de zalen van de „Twee Steden“. Men geve zich op bij den 2den seer. Jhr. Mr. J. M. M. van Asch van Wijk, Zeestraat 55, den Haag, (minimum bedrag f 3.50). Ieder lid ontvangt vóór het congres de praeadvies en na dien het stenografisch verslag.

Een verzoek aan de Leden van „Oost en West“.

De N.V. Drukkerij v.h. T. C. B. Ten Hagen te 's-Gravenhage, drukker van het Koloniaal Week-

HET VAN OUDS BEKENDSTAANDE MUZIEKHUIS „TENZER“
PAUL KRUGERLAAN 114
Gramophoons in alle prijzen vanaf f 15.-
Gramophonplaten vanaf f 1.50
Reparatie-inrichting voor alle soorten muziekinstrumenten
VERZENDING NAAR OOST EN WEST

Maison H. HOEK - Den Haag
OBRECHTSTRAAT 295
Heeren- en Dameskleermaker
Atelier voor Repareeren, Keeren en Moderniseeren van alle Kleeren
Billijke Prijzen & Prima Stoffen

blad, vraagt de medewerking van het Dagelijksch Bestuur der Vereeniging om te trachten de vertien in ons orgaan te doen toenemen. De noemde firma heeft ons aangetoond dat, wanneer exploitatie van het K. W. op den bestaanden kunnen worden voortgezet, een uitbreiding van vertien-kolommen een eerste vereischte is.

Waar het Dag. Best. er van overtuigd is dat uitgave van het blad bij Ten Hagen in goede den berust, blijkende o.a. uit de voortreffelijke pographische verzorging, doet het langs deze een beroep op de leden van O. en W., om die zooveel mogelijk te steunen bij haar poging tot een loonende exploitatie te geraken.

Men zal hiertoe kunnen medewerken:

- 1o. door neringdoenden, handeldrijvende andere zakenmensen te wijzen op van adverteeren in het Kol. Weekblad, immers in een zeer groote oplage verspreid en door een koopkrachtig publiek gelezen wordt;
- 2o. door inkoop te doen bij in het blad te bevelende firma's en deze bij kennisgeving te bevelen;
- 3o. door het plaatsen van familieberichten in advertentievorm, een denkbeeld dat eerder in het K. W. naar voren werd gebracht. In verschillende vereenigingsorganen heeft men een geregelde advertentievorm voor familieberichten. Waarom dan niet het Kol. Weekblad?

Let op van Oost en West, wanneer ge behoort dat het Kol. Weekblad voor een goed deel de vormt welke onze organisatie bijeen houdt, met ons van mening zijn dat aan het verzoek de firma Ten Hagen zooveel mogelijk moet voldaan. En met een weinig goeden wil, kan veel bereikt worden.

Het Dagelijksch Bestuur

Indische Bijgeloovigheden.
door S. KALFF.

(Vervolg.)

Ook aan steenen hechte zich het inlandsch geloof, maar voornamelijk aan buitengewone en van steenachtige formaties, uit plant of dier, komstig. Ze golden als gelukaanbrengend, en onheil afwerend. Zulke steenvormingen kwamen somtijds te voorschijn uit het dierlijk ingewand ook uit den kop van slangen, varkens, herten, andere dieren. Was slechts de vraag: hoe namen ze er in? Alleen aan een baron von Mollhausen kon 't gebeuren dat hij, op jacht zijnde, hert ontmoette 't welk hij, bij gebrek aan mede eene lading kersepijpen in den kop trof, dat hij later datzelfde aangeschoten hert weer trof, maar thans met een fraai kerseboompijpen schen zijn gewei; zoo voordelig hadden die kersepijpen zich ontwikkeld. Doch ook de inboes beschouwde als miraculeus de versteening van kop van een dier. Hij schreef daaraan het genoemde toe den drager geluk aan te brengen en in den oorlog Kabal of onkwetsbaar te maken, dan moest zoo'n steen ook zoo dicht op het lijf gedragen worden, dat hij op 't laatst er in de en door de huidweefsels overtoegen werd. phius liet zich daarover uit in de Ambonische riteelkamer:

„Het is waar, en men vertelt onder den geman man vele raare voorvallen dat er menschen zijn, die met geenderleye wapenen hebben gedoodt worden totdat men hun een of meer gelyke steentjes uit het lyf gesneden heeft, die dezelve ingedrukt hadden; diergelyke gecabalede menschen zyn ons volk in d'oorlogen gekomen, en de zaak is van geloofwaardige oorzaken inderdaad aldus bevonden, zoodat het my

Brandstoffenhandel H. HAVINGA
Oud-Gezagvoerder Kon. Paketvaart-Mij in Ned. Oost-Indië
Lid van de Vereeniging „Oost en West“
Leverancier van het Koninklijk Instituut v. d. Taal-, Land- en Volkenkunde v. N.-I.
Kantoor: HOOIKADE 13a - DEN HAAG - TEL. H.

WIE ZENDT U

de beste en billijkste diners aan huis?

Maison A.L.M. STEENBEEK
KOK

Ohmstraat 7 - DEN HAAG - Tel. M. 3147

Vlaesch, Groente, Aardappelen en Soep of Toespijs, 90 ct. p. p.

st dezelve tegen te spreken. Maar een ieder ge-
ond Christen weet wel dat zulke krachten geens-
natuurlijk van een steen of hout, maar ge-
eenlyk door duivelry by de kinderen des onge-
ofs, zy mogen Moeren of naam-Christenen zyn,
wonen voortgebragt worden. Zeker, wij Europea-
en behoeven de Inlanders niet uit te lacchen,
ant wij zyn aan dat euvel zontyds mede ziek."

nderdaad waren er voorbeelden genoeg dat ook
Europa soldaten in den oorlog gingen met het
geloof, dat de vijandelijke kogels hen niet zouden
aken door de kracht van den amulet of talisman,
ien ze aan 't lijf droegen. Maar niet zóó diep aan
lijf als een inlander, die z'n heilige steentjes bij
ch hield gelijk b.v. een waringin met z'n wortels
ver een Hindoe-beeld heen groeide. Doch in het
geloof aan de beschermende kracht van zulke le-
enlooze voorwerpen uitgaande, waren oosterling
westerling kleermakers van ééne naald. In het
ournal van Constantijn Huygens Jr., die als se-
retaris van prins Willem III dezen op zijn reis
aar Duitschland vergezelde, wordt een der tafel-
gesprekken in de officiers-eetzaal aldus weer-
gegeven:

"Le mesme jour plusieurs officiers m'assuré-
rent fort que parmi les dragons qui estoient des
inlanders et furent battus avec le reste des trou-
pes de Suède, lorsqu'ils firent la dernière invasion
ans les terres de l'Electeur, il y avoit eu un grand
ombre de charmés, qu'il avoit fallu assommer des
rosses des musquets, les balles et les pertuisanes
e faisant point d'effet sur leur corps; qu'à plu-
eurs on avoit trouvé de petites choses pendues au
ol comme une feuille morte entortillée et où il y
voit dedans une chose comme un petit ver, à
autres des billets roulés, où il estoit escrit: für
meinen König."

Hier was de afstand waarlijk zoo groot niet tus-
hen het beschreven papierje op de borst van den
Europeschen krijgsman, en de *djimat* in den buik-
and van den Indischen strijder. *Djimat*s, zoo
Muttaluli in zijne Aanteekeningen op *Max*
roelaar, zijn briefjes of andere voorwerpen, die
it den hemel vielen om geestdrijvers of hoeren-
drijgers aan 'n geloofsbrief te helpen. Tout
omme chez nous. 't Getal der leveranciers van
oddellijke Openbaringen is zeer groot, en aposte-
en en profeten van deze soort zijn in geheel Azië
og altijd aan de orde van den dag."

Mel zoo'n *djimat* (vaak een met een Koranspreuk
eschreven papierstrookje) maar een zeer effec-
tief, en liefst uit handen van een notabel persoon,
gen men ook brandgevaar bezweren. 't Was voor
gen inlander haast zoo goed als een premievrije
ngewarpt van brandassurantie. Tijdens Bratayoeda
s, herte-courier dit Dubekart, de tokhouder-opstandeling
g: hoe in Blitar) naar de oorzaken vorsehte van de vele
von Mehuurbranden op de tabaksondernemingen in zijn
t zijnde deeling, vernam hij dat de nieuw opgetreden
e aan regent van Blitar de mandoers van eenige tabaks-
kop troonden heimelijk in zijn dalem ontboden had.
rt weer Waren in de eerste plaats degenen, welke den
oompje nam hadden *santries* te zijn. Hij had hun toen een
en die *tombal* (talisman) ter hand gesteld met last om
e inboeten binnen hunne schuren te begraven, ten einde
ning niet het gevaar voor brandstichting te bezweren. Enkele
n het vropoanen, onder welke Bratayoedo zelf, kregen
gen en *tombal*, ofschoon slechts voor een oogenblik,
naken. zien en bemerkten toen dat die bestond uit twee
p het b elkaar geplakte stukjes papier, waaruisschen
t er in ch iets bevond in den vorm van een halve maan,
rdige en geloofsteeken van den Islam. Een ander en
hoinschorgelijk voorwerp bevatte een toovermiddel,
en gen och de inlanders waren er zeer geheimzinnig en
aschen rughondend mee. De schrijver der *Feiten van*
bben k *Bratayoedo* hield het er voor, dat die regent aldus
of meet chzelf op een voetstuk wilde zetten en de inlan-
neeft, sers doen gelooven aan van hem uitgaande buiten-
gecabat wone invloeden. Want wanneer nu de schuren,
ogen elke niet van zoo'n talisman voorzien waren, in
rdige and werden gestoken (gelijk inmiddels reeds ge-
het mard was) terwijl de andere gespaard bleven, dan

F^A N. LOEB, Noordeinde 107-109

TEL. H. 3149 DEN HAAG OPGERICHT 1882

Levering op afbetaling:

KLEEDING voor Heeren, Dames en Kinderen
MEUBELEN, BEDDEN, TAPIJTEN, Gordijnen
Complete Woning-Inrichtingen

Gramophoons - Rijwielen - Kachels - Lampen - enz. enz.

moest de bevolking dit verschijnsel wel toeschrij-
ven aan de macht van den regent, die alleen ver-
mocht hetgeen noch het bestuur, noch de bedreig-
de tabaksondernemers bereiken konden.

De praktijken, welke inlanders in gewone om-
standigheden tegen brand aanwendden, waren ove-
rigens al niet minder twijfelachtig dan het begraven
van een talisman. Wanneer over zoo'n met *krossok*
gevlude schuur de roode haan kraaide, dan was dat
een bijzonder geval van brand en had de brand-
stichter er vaak beiang bij het vuurtje te laten uit-
branden. Het kon b.v. eene finale opruiming zijn
van den betrokken schuurmandoor, tegen den tijd
dat zijne verschillende tabaksknoeierijen aan 't licht
zouden komen. Anders was het, wanneer in den
kampong het eigen huis van den Javaan in brand
raakte. Met een spiegelje in de hand kon men
hem dan op het dak zien zitten; althans, wanneer
het vuur nog niet verder dan het huis zijns buur-
mans was gekomen. Wanneer dan de vlam zichzelf
in dat spiegelje aanschouwde, zou de vuurgeest
allicht zich schamen en een anderen koers nemen.
Of hij zou *maloe* worden over de reeds aangerichte
verwoestingen, die hem in den letterlijken zin
„voorgespiegeld" werden en dan van schaamte be-
zwyken, d.i. uitdooven.

Maar de inlander kon ook om zijn erf te beveiligen
met een piek, genaamd *singer geni*, of met een
kris, liefst een *poesaka-kris*, zich naar den brand
keeren en, de gevechtspostie aannemende, daarmee
vervaarlijk in de lucht schermen. De Varia-
schrijver van een Indisch tijdschrift liet zich over
deze soort van brandweer uit:

"'t Fraaiste is, dat domme Europeanen in de bin-
nenlanden hem hierin wel eens navolgen."

Historisch — voegde hij er bij.

Zoo de inlander kon ook om zijn erf te beveiligen
aanwendde, den westerling al het hoofd deden
schudden, er werden ook Europeanen aangetrof-
fen, die in hunne opvattingen omtrent de verschijn-
selen in de natuur dichter bij den oosterling dan
bij den westerling stonden. Bij gelegenheid van
eene aardbeving op Java hoorde dr. J. A. van Dis-
sel eene Europeesche dame, die dicht bij den spoor-
weg woonde, met volle overtuiging zeggen: „Dat
komt van dat graven in den grond!" De inlander
zocht de oorzaak van eene aardbeving echter eer-
der in de convulsieve bewegingen van de groote
slang, weke zich bevindt onder de naar zijne voor-
stelling platte aarde. En de vaderlandsche dichter,
die van een „pijnlijk lillen des bodems" sprak,
dacht weer aan een grooten spinnekop, of gebruikte
althans dit beeld waar hij de verwoestingen
trachtte af te schilderen, door eene aardbeving in
de afdeeling Blitar teweeggebracht. 't Was Hofdijk,
uit zijn Amsterdamsche studeerkamer lustig fan-
taseerend over het effect van zoo'n aardschok:

't Scheen niet meer rillen, maar zelfs een pijnlijk lillen des
bodems,

Die uit zijn ziekelijke balg daar boven een wonde gewroot
had.

Cirkelend sidderde een plek als met razenden zwaai in het
ronde,

Of een gigantische spin van verplettende zwaarte heur
zwarten

Romp en heur krommende krauwels door de aardkorst ge-
perst had, zoo spleet er

Plotslijk een spalkende kuil met gapende zijklouven open. Enz.

Bij eene zons- of maansverduistering kwam weer
een ander „schrikgedrocht" in de ontstelde ver-
beelding van den inlander rondspoken. Dan was 't
geen wereldsling met buikpijn, geen leviathan en
geen opperste der duivelen meer, welke zoo'n na-
tuurverschijnsel op z'n rekening kreeg, maar een
hemelgedrocht groot genoeg om zon en maan te
verslinden en nog capaciteit over te houden voor
'n dozijn sterren. Dat gedrocht moest verjaagd wor-
den en daarom werd dan met allerlei instrumen-
ten groot geraas gemaakt, totdat het geheel of ten
deele verdwenen hemellichaam weer zichtbaar was
geworden. De ketelmuziek had derhalve geholpen.

De resident Nahuys van Burgst ergerde zich over
de domheid van den Javaan (alsof die ooit les in

SPECIALE AFDELING HUWELIJS UITZETTEN INDIESE UIT- RUSTINGEN

VRAAG GEILLUSTREERDE PRIJSGOURANT

GERZON

DEN HAAG

LOUIS ZELDENRUST

GEDIPLOMEERD DAMESKAPPER
Premier Prix Academie Nationale, Paris

PLEIN 16 — TEL. H. 5460 — DEN HAAG

HAARWERKEN (Speciale bewerking voor de Tropen)
HENNÉ APPLICATIONS (Onschadelijk haarkieuren)
Ondulation Permanente (best. tegen atmosoh. invl.)
FRANSCH MODELHOEDEN en PARFUMERIEËN

P. VAN DEN BRUL

Veenestraat 15 Den Haag

Amsterdam, Hoorn, Leeuwarden, Groningen, Hilversum

Heeren-, Jongens- en Kinderkleeding

Speciale afdeling voor

Kleeding naar Maat

LIJSTEN- EN FOTOHANDEL D. DOOLAARD

Reinkenstraat 13 - Den Haag - Telef. M. 3137

KUNSTHANDEL LIJSTENFABRIEK

Speciaal adres v. verzend. n. Indië. Gratis verpakk.

M. DIJKERMAN

LAARZENMAKER, DEN HAAG

Levering op elk gebied **SCHOEISEL** naar maat

In Modellen, Kwaliteit en Prijs concurrerend met de beste buitenlandse huizen.

Fred. Hendriklaan 198 - Tel. Schev. 1384

P. B. VAN MOORSEL & CO

Kerkplein 11-12, naast het Hoofdpostkantoor.
Torenstraat 5-6 - Telefoon 2898 - Den Haag

DIVAN met ver- stelbaar hoofd,

Gobelin overtrek à f 27.-

f 27.-

Goedkoopst adres voor het meubi-
leeren en stoffeeren van woningen

Confiserie en Chocolaterie Royales

J. A. KRUL

Salon de Rafraichissements

NOORDEINDE 44 DEN HAAG

BESCHIKBAAR.

Muziekhuis

GROOTE MARKT 28 DEN HAAG
 GROOTE SORTERING GRAMOPHOONS
 EN GRAMOPHOONPLATEN
 Voor repatrieerenden speciale conditiën

Piano- en Orgelhandel „De Huisvriend“
 Groot Hertoginnelaan 136 Nieuwe Rijn 49
 DEN HAAG. LEIDEN.
NIEUWE DUITSCHE PIANO . f 550.-
 5 jaar garantie, gepantserd raam.
NIEUW SALONORGEL, 11 reg. f 225.-
 Groote keuze, lage prijzen. Speciaal ingericht
 voor verzending naar Indië.
 Levering van Piano's en Orgels in huur en huurkoop.
J. J. STOLTENHOF Jr.

IRMA LEVI
 KRUIKADEN 3
INDISCHE UITRUSTINGEN

 Vraag Prijscurant of Stalen

WITTE PAKKEN
 vanaf f 14.50
 3 maal gekrompen
 Indische Coupe
 Wij garandeeren het juiste
 model
 48-jarige reputatie
 Vraagt Prijscurant of
 Stalen
 Toezending franco
Fa. J. LEVI
 Kruiskade 5 b. d. Cools.
 ROTTERDAM

BESCHIKBAAR.

VERZAMELAARS
 Zij, die Kunstvoorwerpen willen ver-
 koopen of hunne verzameling wenschen
 te completeeren, worden attent ge-
 maakt op de rubriek Vraag en Aanbod
 in het Maandblad
NEDERLANDSCH-INDIË
OUD EN NIEUW
 Prijs f 2.50 per annonce van ten
 hoogste vijf regels. Ter kennismaking
 wordt op aanvraag gratis een nummer
 van ons Maandblad toegezonden
NOBELSTRAAT 20 TEL. H. 1987*
DEN HAAG

Hoedencircus.

Leerares hoedenvak geeft **Cursus-, Club- en Privaatlessen** voor Dames en Jonge Meisjes.
 Inlichtingen **B. REIJNDERS, Loosduin- sche kade 32, Den Haag.**

de cosmografie had ontvangen!), die aanleiding gaf tot „het alle gehoor verdoovend misbaar van gansche dorpen, wanneer de maan door een eclips verduisterd is, met oogmerk om de booze geesten of den draak te verdrijven, die de maan wil verblindelen.“ Evenwel had deze resident moge bedenken, dat ook in het middeleeuwsche Europa de menschen niet veel wijzer waren. Al maakten zij geen leven als een oordeel om een imaginair hemel-draak te verdrijven, zoo verschenen toch bij 't verschijnen van een komeet, of van eene zons- of maansverduistering, allerlei „Procognosticatiën“ die kant noch wal raakten. Dan werden Gods vreeselijke oordeelen verkondigd, de slachtingen welke het zwaard van den engel des verderfs onder vee en menschen zou maken, de bezoeken met pest, hongersnood, oorlog, orkaan, aardbeving, brand, overstroming — „en nog een turfmand vol met zulke gevaren“, zou Betje Wolff er van gezegd hebben. Dan zou ook de heilige godsdienst in gevaar komen — in 1602 preekte zekere Conrad Linken over den samenhang van zulke bedenkelijke verschijnselen met het tot der stervelingen, over de vervulling der rampen waarvan zij de voorloeden waren geweest en beduidde zijne gemeente:

„Wat de groote schrikkelijke maansverduistering, die wij vóór acht dagen gehad hebben, beteekent, zal de tijd leeren; maar geef acht, de Antichrist zal zijne horens opsteken. Ik zeg dit daarom niet omdat ik anders niets wist te preeken, maar omdat er geschreven staat, dat er teekenen aan zonn en maan zullen geschieden, en gij weten moet wat ze beduiden als gij ze ziet. De hemel is als een boek, zonn, maan en sterren zijn de letters. Wat heeft iemand er aan die de letters des hemels niet lezen kan, dat hij ze nog zoo lang aangaapt!“

Door dien koers, den bovennatuurlijken, uit te gaan, vond men toenmaals den zekeren weg tot het hart des volks — en tot het debiet van astrologische geschriften. De meening dat de hemellichamen invloed uitoefenden op de menschelijke lotgevallen, was reeds bij de oude Egyptenaren gangbaar; het gold als de uiting van het geheim verband tusschen de dingen van den hemel en die van de aarde. Dat geleerden van naam dit geloof steunden, dat ze zich bijwilden in de nevelige diepten der metaphisica verloren en op het thema door-draafden, totdat ze eindelijk den uitgang des dool-hofs, het gezond verstand, niet weer terug konden vinden, dit werkte het bijgeloof niet weinig in de hand. Indien dit aan het groene hout geschiedde, wat kon men van het dorre verwachten? In Indië scheen een man der stellige wetenschap gelijk Rumphius, de blinde natuuronderzoeker van Ambon, omtrent den invloed der hemellichamen op het menschenlot niet geheel zeker van zijne zaak te zijn; in zijne *Rariteitkamer* schreef hij over den miraculeusen „Quikstaartsteen“:

„De Magi (priesters der vuuraanbidders) willen dat men hem in een ijzere ring zal zetten, tot eenige wonderbare krachten naar hun manier; waaruit gij ziet dat het al een oud bijgeloof is met dezen steen denzeiven meer krachten toe te schrijven als de natuur geven kan. Waarmede ik egter de invloed van 't gestarnte geenszins verwerpen, noch ont-kennen wil dat een steen in 'teene metaal kragt-iger word dan in 't ander, hoewel Plinius naar zijn manier daarmede schijnt te spotten.“

Den nazaat zou het intusschen voorkomen dat de manier van den Romeinschen Plinius betrouwbaarder was dan die van den Indischen Plinius (Rumphius' bijnaam).

De procognosticateurs van het gehalte Conrad Linken gingen met hunne verdachte uitleggingen haast geen veld van menschelijke wetenschap voor-bij. En al kwam hun orakel ook faliekant uit, het geloof in de wetenschap zelve werd daarom nog niet blijvend geschokt. De oplossing van het *démenti* was volgens hen wel te vinden; immers, „oncuysheyt ende dootslagen, dieverve ende ketter-ye, heresie, ongeloovigheyt, secten enz. maecken de teekenen des hemels te niet“.

BESCHIKBAAR.

A. HENRY - HORLOGERIE
DEN HAAG **UTRECHT**
 Fred. Hendriklaan 248 Twijnstraat 3
EXPORT NAAR OOST- EN WEST-INDIË

Met zulk een kolenbrandersgeloof kwam men tijd uit. En zoo nam ook de inlander op Java elders allicht genoeg met de spitsvondige en zijn begrip berekende uitleggingen der goeroe wanneer ongeveer het tegenovergestelde ge- was van hetgeen men voorspeld had. Dan wa er gewis storende invloeden in 't spel ge- vreedde *ngelmoe's* hadden hun kracht doen den, er waren betreurenswaardige verzuimen pleegd tegen de geesten en deze hadden, he reeds beschoren was, te niet gedaan. Hierna En wanneer europeanen al den spot dreven zoo'n verkeerd uitgekomen voorspelling, dan ontschuldigde zoo'n goeroe zich allicht op de ner van den pastoor, die zijnen parochianen v hield:

„Seggen wy catholyeken altemets een onno- woorden, dat juist alsoo niet en is, ha! dat meer gegeeks en gespots om zyn oft de Jay Geusen honderdduysent leugens met steel- logen“.

Waar in Europa het volksgeloof zoovele duis- voortteekenen verbond aan de verschijning e komeet, daar was het niet te verwachten dat inlander in den O. I. Archipel daarover eene opgeklaarde voorstelling zou hebben. Ook voor slechte zoo'n „roede des Heeren“ allerlei on- in haren staart met zich, maar 't kwam er veel aan waar ergens aan den hemel het „locht- zich verfoerde. In een Javaansch geschrift, taald door H. J. Domis en fragmentarisch opg- men in *De Oosterling* kwamen over dit onder- allerlei voorspellingen voor. Stond de komeet Oost, dan zouden vorst en volk in droevige standigheden komen, er zouden vele zware re- vallen met *bandjirs* als nasleep, vele dorpen den vreesst worden er zou schaarste aan 't Z- westen, aan zou de vorst sterven, de rijksgro- zouden in onrust verkeeren; en wanneer in Noordwesten, zoo zou er groote sterfte onder hoornvee komen, de pest zou onder het men- dom woeden, de rijst zou duur worden, enz.

Het zou den Javanen allicht dienstig zijn weest wanneer er eens uit hun midden een moedelijk en luimig man, tevens een man bek- met enig geestelijk gezag, ware opgestaan en, b.v. in het oude Frankrijk, de pastoor van don, François Rabelais. Evenals de geloovige lander, ter bedevaart naar Mekka getogen, haastte den grooten duivel te Mina met zewel keistecntjes te steenigen, zoo slingert ook hij projectielen, d.i. zijne ironische geschriften, ten den duivel des bijgeloofs. Ook hij wist te voors- len wat er in zoo'n jaar van de komeet gebe- zou, maar op deze wijze:

„In het jaar zullen de krabben zijwaarts en touwslagers achteruit loopen. De blinden zullen niet goed uit hun oogen zien, de dooven zullen slecht hooren, de stommen zullen niet prate- rijken zal het wat beter gaan dan den armen- den gezonden beter dan de zieken. Ettelijke se- pen, ossen en varkens zullen dit jaar aan het sterven; de ouderdom zal een ongeneslijk e- wezen, *à cause des années passées*; zij, die pleuris lijden, zullen veel pijn in de zijde heb- zij, die aan buikloop souffreeren, zullen vaak *celle percé* gaan.“

„Ik vergat nog te zeggen,“ zoo voegde hij zijne snaaksche voorspellingen toe, „dat er dit *sédition horrible* zal zijn tusschen de katten en ratten, tusschen honden en hazen, valken en ven, monniken en kapoenen.“

De goede boerden van vader Rabelais gaven deuk aan de superstitie van zijn tijd. In dwaasheid school wijsheid; zijne grollen dro- er toe bij om den Baä'dienst der sterrewi- te schokken en den tijdgenoot te doet inzien, de vrees vóór het bovennatuurlijke de moeder het bijgeloof is. *Quae supra nos, nihil ad nos* (boven ons is, raakt ons niet) beweerde de Haeg

Lunchroom
DE OUDE VETTE HEN
DEN HAAG bij het Stadhuis

MATHIEU PIETERS
 Art. Photographe
 PRINSESTRAAT 90 (en face Molenstr.)
 LA HAYE
 Geopend van 9-6 uur
 Zondag en Feestdagen gesloten

Voor reële prijzen te koop gevraagd

geheele of gedeelten van inboedels, ook losse Meubelen, als Kasten, Buffetten, Salon- en Huiskamermeubelen. Slaapkamers; Gordijnen, Tapijten, Haarden, Piano's, Gramophoons, Brandkasten, Goud en Zilver en al wat men van de hand wil doen.

Beslist vertrouwd, soliedst adres.
 Groot Hertoginnel. 253 **J. HORNMAN & Zn.** Telefoon M. 391 Den Haag

Spreekster begon met te zeggen, dat zij er, met haar echtgenoot, een jarenlange, ernstige studie van heeft gemaakt en als bronnen, die zij ter lezing zeer aanbeval, op te geven:

„The secret Doctrine” van H. P. Blavatsky, „La Langue Sacrée” van Emile Soldi, een standaardwerk in verscheidene deelen, fraai geïllustreerd, door de Fransche regeering uitgegeven en „De Wereldreis der Symbolen van Graaf Goblet d'Aviella; professor in de Theologie aan de Hoogeschool te Brussel, waarvan een Hollandsche vertaling door Hettina Raven bij Van Paaschen te 's-Gravenhage is verschenen.

Zoonis de titel van laatstgenoemd boek reeds aanduidt, vindt men dezelfde symbolen in alle werelddeelen terug, bijna altijd onder dezelfde vormen. Ze zijn te verdeelen in: *Archaische*, die hoofdzakelijk bestaan uit geometrische figuren en *Allegorische*, meer voor de menigte bedoeld, uitgebeeld in figuren aan planten-, dieren- en menschenrijk ontleend of voorstellingen weergevend der elementen: aarde, water, lucht en vuur. Ook behooren de weergaven van gewijde voorwerpen, in den vorm van het zwaard, de hamer, de troffel en dergelijke, tot de symbolen, welke men o.a. bij de Rozenkruisers en de Vrijmetselarij en de Heraldiek veelvuldig terugvindt.

Spreekster had van Boeatan's kunstnijverheid-collectie verschillende voorwerpen uitgezocht, en ook van haar huis-verzameling enkele mooie stukken meegebracht, waaraan zij een en ander kon demonstreeren en uitleggen, op de haar eigene, duidelijke, overtuigende wijze.

Zoo liët zij o.m. zien hoe b.v. bij batikwerk dikwijls voorkomt, het cirkelmotief, dat van oudsher het zinnebeeld is geweest van de wereld, met het goddelijk beginsel als punt in het midden, waarvan stralen uitgaan naar alle kanten, dan sterren vormend. Zij bewees hoe 't kruis geen uitsluitend christelijk symbool is en hoe 't zoo veelvuldig bij alle versieringen voorkomende driehoeksmotief, in zijn gelijkzijdigheid, de goddelijke drie-eenheid verbeeldt, dat wij terug kunnen vinden, niet alleen bij het batikwerk op Java, en in de weefsels van alle Soenda-eilanden, maar ook bij de koperversiering op Sumatra en in het bamboesnijwerk, zoowel van Borneo als van Celebes en Nieuw Guinea, al mogen dan ook veelal de kunstnijveren deze figuren niet bewust, als symbolisch bedoeld, aanbrengen. Dat ook het heilig vuur door den gelijkbeinig, met de punt naar boven gerichte driehoek wordt uitgebeeld, bewijzen o.a. de pelikaans in haar fijn toegespitsten vorm, die zich bij de fraaie Atjehsche koperen lampen drie- of vijfvoudig herhaalt.

Wat de dierenmotieven betreft, weten wij, om maar één voorbeeld te noemen, dat in de prachtweefsels van Soemba wel degelijk, met voorbedachten rade, ieder beeld met de daaraan verbonden beteekenis gekaait wordt; dat o.a. alleen op de z.g. „heldendoeken” paarden en herten als symbolen van dapperheid mogen voorkomen.

Een schildpad geeft alom 't beeld der aarde weer, op wier pantser soms de pelikaan of andere stelflooper als symbool der liefde zetelt.

Vogels en de veel voorkomende vleugelmotieven geven de hoogere aspiraties van den mensch weer, terwijl ook de lotusbloem, over de geheele wereld 't symbool der evolutie is, daar deze, die met haar wortels in de modder vastzittend, toch zich daaruit weet op te heffen, om door het zonlicht aangetrokken, zich eindelijk in volle, reine schoonheid te ontplooien.

De wajangfiguren zijn alle symbolisch bedoeld.

En zoo werden tal van voorbeelden gegeven en verklaard. Mevrouw Ros wees er nog op, dat ook geluiden en kleuren in de symboliek zijn opgenomen, maar in een paar uurtjes kon men dit natuurlijk niet alles toelichten.

Door het even aanroeren dezer punten, heeft zij de belangstelling er voor willen wakker roepen, hetgeen haar dan ook volkomen gelukt is, zoodat zij aan hare erkentelijke toehoorders de belofte heeft moeten doen er den volgenden winter weer op terug te komen, en dan b.v. ook eens speciaal de beteekenis van de dierenriem te behandelen.

De leden van Boeatan's propaganda-commissie, die zich o.a. ook tot taak hebben gesteld de bezoekers der Toonkamers van Heulstraat 19, op de speciale schoonheid der verschillende kunstnijverheidstukken te wijzen, zullen zeker bij voorkomende gelegenheden een dankbaar gebruik maken van het gehoorde, indachtig ook aan de van Mevrouw Ros ontvangen waarschuwing tegen z.g. „ingelegde” symboliek, welke, op fantasie berustend, tot de gevaarlijkste conclusies kan leiden. De leer der symboliek berust toch op vergelijkende kunst-historische en ethnografische studie, al moet men, om er zich toe aangetrokken te gevoelen, beschikken over een zekere mate van aangeboren neiging, van intuïtieve spurzijn. Tot de waardeering en lust tot be-

De nieuwste mode

WHIPCORD

naar maat

f 84.-

C. H. ERNENS

VALENIUSSTRAAT, DEN HAAG
 Hoek Danckerstraat
 TELEPH. M. 4836

Vraagt onze uitgebreide **STALEN**COLLECTIE
 Uitgebreide collectie **HEERENMODE-ARTIKELEN**

recurr. Doch zulke zedenmeesters ontbraken in de Javaansche samenleving.

(Stot volgt).

Kunst, Kunstnijverheid en Huisvlijt.

Doorgangshuis van Kunst voor Oost en West.

Dezer dagen werd ons van bevriende zijde onderstaand bericht, uit het Avondblad van 22 Febr. j.l. der „Nieuwe Nieuw-Nederlandsche Courant” toegezonden, dat blijkbaar aan onze aandacht was ontsnapt, anders hadden wij al eerder er een woordje er aan gewijd.

Men schrijft ons uit 's-Gravenhage: Nieuwe aanvoeren brengen een slaag wisselenden handel van Indische weefsels en vlechtwerk in Holland. En naast de waardeering, welke dit in Indië nieuw gemaakte werk vindt, wordt al vanzelf belangstelling geboren, ook voor de voortbrengselen eener kunstnijverheid, die reeds tot het verleden behoort. Antiquarisch wordt Indië steeds meer ontdekt.

De uitstalling van Boeatan laat op het oogenblik, naast enkele voorwerpen van oud-Balisch houtsnijwerk, een paar voorbeelden van oud weefwerk zien. Van de nieuwe Balische doeken, die eveneens in de uitstalling liggen, zijn de oude wel zeer verwijderd. Het oude werk is vol echtheid, het nieuwe is daarop een parasiet. Naast de grootsche pracht, die de geïsoleerde Balische kunstnijverheid in haar forsche, primaire kleurschoonheid bereikt, doen de nieuwe doeken aan als kermistooi. Voor een nauwlettende keus en kunstzinnige opmerksaamheid kan niet genoeg zorg worden gedragen, wil Boeatan blijven wat het was: doorgangshuis van kunst voor Oost en West.

In de eerste plaats moeten wij, als tolk van den Raad van Beheer van „Boeatan” en zeker ook namens vele lezers van „Het Koloniaal Weekblad”, aan de Nederlandsche dagbladders in het algemeen, en de „N. Rotterd.” in het bijzonder, onze groote dankbaarheid betuigen voor de vele bewijzen van hare toenemende belangstelling in de Indische Kunst en Kunstnijverheid, die alig ten goede komen zullen aan de hechtheid en helderheid van den vriendschapsband, welke Oost en West onderlinge waardeering, te sluiten.

„Boeatan”, die daarom dan ook natuurlijk niets liever wil, dan den haar hierboven geschonken naam van „Doorgangshuis van Kunst voor Oost en West”, steeds waardiger te worden, weet stellig ook wijze lessen te leeren van vrienden, die haar „hare feilen toonen”, van het in bovenstaand bericht beweerde, moet er toch iets in het midden gebracht worden, om een alomtegenwoordig heerschend misverstand weg te nemen: In de regels uitstalling van Boeatan, welke nog, terwijl ze gescreven worden, precies zoo voor het houtsnijwerk als de Balinesche weefsels *alle nieuw*, er geen tiental jaren geleden vervaardigd. Het verloop in kleur en teekening, soms ook in stof (katoen zijde) ligt alleen aan de plaats van herkomst. Zooals ik bij het Javaansche batikwerk duidelijk aan het licht komt, zijn en blijven de doeken uit het binnenland — op Java de beide Vorstenlanden b.v. — veel minder van toon (door alleen uit indigo-blauwe en bruine tinten bestaande) en veel traditioneeler teekening dan die, afkomstig uit de kuststreken, welke natuurlijk het meest aan allerlei vreemde invloeden bloot staan.

U is het een kwestie van individueelen smaak: welke soort men het meest vindt. Aan kunstwaarde kunnen de soorten al dan niet voldoen.

Zoo is het ook op Bali gesteld. Eerlang hoopt Boeatan in staat te zijn een meer uitgebreide tentoonstelling van den prachtige Balischen kunstnijverheid te organiseren, hetzij in Den Haag of Amsterdam, waarbij dan, van bevoegde zijde, nog er eens in het bijzonder de aandacht op een en ander worden gevestigd.

De symbolische Beteekenis van sommige Indische Versieringsmotieven.

Zoals in „Het Koloniaal Weekblad” werd aangegeven, hield Mevr. Ros—Vrijman onlangs in Heulstraat Den Haag een causerie over bovenstaand onderwerp, waarin zoowel de leden van den Raad van Beheer, als der Propaganda-Commissie, van Boeatan buitengewoon veel belangstellen, daar het ten nauwste samenhangt met de kennis en de waardeering van Indische kunst en kunstnijverheid.

Wij fotografeeren U thuis
 zonder verhooging
 INLICHTINGEN:
FOTO-PERSBUREAU
 Lange Poten 15a - DEN HAAG - Tel. H. 1741

ROVER LEVERANCIER OSMOND
 OOST EN WEST
RIJWIELEN
 BIJ
J.H.C. MERCKEL
 PARKSTRAAT 67 - TEL. H. 3127
 BEEKLAAN 355 - TEL. M. 461
 DEN HAAG
 VERZENDT NAAR
ALL STEEL OOST EN WEST BATAVIER

BIJ UW BEZOEK AAN

BRUSSEL, OSTENDE of BLANKENBERGHE,
 bemerkt U, dat Uw kleederen gekreukt, gevlekt of gescheurd zijn.

U kunt ze moeilijk missen Geen nood
Wij Reinigen en Persen Uw Kleding
 terwijl gij slaapt!

THE AMERICAN EXPRESS CLEANERS AND TAILORS
 hebben eigen ateliers te

BRUSSEL, OSTENDE, BLANKENBERGHE,
 Palace Hotel 39 rue Royale Hotel Excelsior
 Astoria Hotel Royal Palace Hotel Belle Vue
 Grand Hotel rue de la Limite Grand Hotel

Onverschillig waar U logeert, wij Stoomen (binnen 24 uren) Reinigen, Verven, Repareeren, Keeren, Plisseeren, Stoppen (American Stoppage) alles zoo vlug en zoo goedkoop, dat wij reeds vele Hollanders onder onze trouwste Clientèle mogen rekenen.

Indien Uw verblijf zoo kort is, dat Gij in een der bovengenoemde plaatsen niet overnacht, dan reinigen en persen wij Uw kleding,

terwijl gij Uw courant leest of even een brief schrijft.

American Express Cleaners & Tailors
 Prop.: M. ANDRÉ,
 4 rue Grétry, BRUSSEL
 (eerste Zijstraat rechts op den Boulevard komende van de Place Brouckère).

Nieuwe „BERRY” modellen.
Pumps.

Lak	v.ai	f 8.50
Glacé	„	f 9.50
Suède	„	f 12.50
Satijn	„	f 8.50
Bruin	„	f 11.50
Wit Glacé	„	f 12.50
Goudleer	„	f 13.50
Brocaat	„	f 15.00

Vraagt onzen Indischen Catalogus met 84 photo's onzer nieuwe modellen.
 Referentiën van honderden Indische Families ter inzage

H. HESSELS & ZOON
 Piet Heinstraat 115 Den Haag

BESCHIKBAAR.

HOTEL-RUBRIEK

AMSTERDAM

HOTEL CENTRAL
Damrak 18

HOTEL KRASNAPOLSKY
Warmoesstraat 171-185

THE AMERICAN
LUNCHROOM Cy.
Kalverstr. 16-18

BESCHIKBAAR.

RESTAURANT „LA RÉSERVE”

Rembrandtplein 44-48

APELDOORN

Mevr. **SANDBERG**—v. Leeuwen biedt na 1 Augustus aan
huisvesting voor Kinderen of jonge Meisjes.
Uitstekende referenties. Apeldoorn, Kerklaan 17.

'S-GRAVENHAGE

PENSION
„ARCHIPEL”
Balistraat 32

BESCHIKBAAR.

Hotel Rest. „DUINOORD”
Sweelinckplein
Spec. bezocht d. Ind. Fam.
OOSTERWEEK & V. D. LUUR

Pension „VAN ARNHEM”
77 Gr. Hertoginnelaan
Tel. M. 965 - Refer. van
vooraanst. Families voorh.

Lunchroom „THOMSON”
Thomsonlaan 31, Den Haag
Gezellig Zitje. Bill. prijzen
1ste kl. Consumptie.
Aanbevelend, J. VENEMA.

Pension Dames Lugtenburg
en Wegner. Parterre dispo-
nibel. Bad en Telefoon.
v. Boetselaerlaan 67

HAARLEM

HOTEL-PENSION „MINERVA”

Parklaan 86-94, Tel. 433

NIJMEGEN

HOTEL REST.
„DE KEIZER”
Spoorstraat 7

HOTEL CAFÉ REST.
„DE POORT VAN KLEEF”
Grootestraat 2-4

WASSENAAR

HOTEL-PENSION
„DE KIEVIT”
Voll. Pens. vanaf f 7.— p.d.

BESCHIKBAAR.

Haagsche Coöperatieve Keuken Restaurant

Kopplierstraat 274 Tel. M. 2313

Lunch 12—2 uur vanaf f 0.65
Diner 5—7 uur vanaf f 1.—

Diverse Schotels à la carte.

Utzending door de geheele stad à 10.76 PER
MAALTIJD en f 0.14 bezorgloon PER BUS.

BESCHIKBAAR.

MEUBELLEN

INKOOP VERKOOP

FIRMA G. JONKER

1ste v. d. Boschstraat 77

's-Gravenhage Tel. Bez. 142

Belast zich met alle voorkomende aangelegenheden in deze branche, o.a. Behangen, Stoffeeren, Verhuizen, Taxatie, enz. enz.

Hotel „PROMENADE”

Oude Schev. weg 21

TEL. SCH. 454

Aangenaam Zomer- en Winterverblijf
Prachtige ligging :: Matige Prijzen

oefening ervan hebben zeker spreeksters woorden veel bijgedragen, te meer daar zij den toehoorders het besef gaven hoe het kennen van de diepere beteekenis der versieringsmotieven, een groote bekoring — sommigen meenen zelfs zekeren invloed — kan verlenen, vooral aan de voorwerpen, die wij, voor ons dagelijksch gebruik, in onze onmiddellijke omgeving hebben, zooals dit veelal met de Indische kunstnijverheidartikelen het geval is.

Herinnering.

Zooals reeds in advertentievorm in het vorige Kol. Weekbl. werd aangekondigd, zal, op **Donderdag 27 dezer ten half elf** voormiddags, in Heulstraat 19, Den Haag, de jaarlijksche vergadering van aandeelhouders van „Boeatan” plaats hebben. Bij de weergave der agenda zijn een paar drukfouten ingeslopen, deze moet luiden:

1. Jaarverslag over 1923.
2. Verslag der financiële commissie.
3. Balans en Winst- en Verliesrekening.
4. Verkiezing eener financiële commissie voor 1924.
5. Verkiezing van den Raad van Beheer, die volgens de statuten jaarlijks aftreedt, doch terstond herkiesbaar is.
6. Rondvraag.

De Raad van Beheer van Boeatan zou het ten eerste op prijs stellen, wanneer nu eens niet, zooals gewoonlijk, de meesten der aandeelhouders „door afwezigheid schitteren”, al mogen zij wellicht het bij de oprichting van „Boeatan” ook ter wille van het ethisch doel gestorte geld, „à fond perdu” gegeven hebben. **Daadwerkelijke** belangstelling in dit doel, dat nu reeds meer dan twintig jaar, naar beste krachten, wordt nagestreefd, zou voor den Raad van Beheer, met zijn volijverige Propaganda-Commissie, zeker een prikkel zijn tot moedige en hoopvolle voortzetting van hun lang niet gemakkelijke taak.

Op Zaterdagmiddag 29 dezer wordt in *De Wille Brug* te 's-Gravenhage een *Kunstmiddag* gegeven ten bate van de *Koloniale School*, die aan vrouwen en meisjes de kunst wil leeren om in Indië goede huisvrouwen en moeders te worden, doch thans onder financiële zorgen lijdt. Dr. Berlage, Mevr. Tartand-Klein en freule Jacoba Repelaer van Driel zullen hunne medewerking verlenen voor deze *Matinée*. **Toegangskarten** tegen f 1.50 zijn te verkrijgen aan de School Westeinde 46 en bij Boeatan, Heulstraat 19, Den Haag.

Van Week tot Week.

10—17 MAART 1924.

De paradijsvogeljager Penrose. In d. rubriek *Literatuuroverzicht* van dit Nr. vindt men onder het opschrift: „De kannibalen van de bovén-Digoel” bijzonderheden over den tragischen dood van den paradijsvogeljager George Penrose in Ned. Nieuw Guiné.

Vliegtuigen voor Indië in Holland besteld. Het Handelsblad meldt, dat de bestelling van f 700,000 aan vliegtuigen ten behoeve van de Indische Militaire Luchtvaart Afdeling, waarvoor een commissie uit Indië naar Europa was overgekomen, is geplaatst bij de N. V. Nederlandsche Vliegtuigenfabriek te Amsterdam. In opdracht is gegeven den bouw van 15 verkenners van het type Fokker C IV, uitgerust met een Napier „Lion”-motor van 450 P.K. en van 3 verkenners van hetzelfde type zonder motor.

Gouverneur van Celebes. Aan den gouverneur van Celebes, den heer F. C. Vorstman, is op zijn verzoek met 3 Mei a.s. eervol ontslag verleend uit 's lands dienst.

Herziening Regeeringsreglement. Voor de vertegenwoordiging in Nederland van den Ned.-Ind. Politiek Economischen Bond te 's-Gravenhage, hield Prof. D. G. Stibbe den 11en dezer een voordracht over het wetsontwerp tot herziening van het Ind. Reg. Rgt. (Verslag o.a. in de N. R. Ct. 12 Maart, ochtendbl.).

Universiteit Amsterdam. Bevorderd tot doctor in de geneeskunde, na verdediging van een proefschrift, getiteld: *Spirochaetosis febrilis* (een tropische ziekte), Willem Kouwenaar.

Pest op Java. Volgens opgave van gerapporteerde pestgevallen kwamen in de week van 29 Jan. tot en met 4 Febr. totaal 162 gevallen voor, waarvan in de afdeling Temangoeng 21, Magelang 42, Djakakarta 7, Soerakarta 7, Bojolali 33, Klaten 26, Sa-

BESCHIKBAAR.

GEOPEND

Holl.-Ind. Restaurant „NOBACK”

Groot Hertoginnelaan 105

Tevens uitzending van Holl. en Ind. Dinere

Rijstafel vanaf f 1.25, f 1.50, f 2.— en
Holl. Dinere vanaf f 0.70, f 0.95, f 1.25 en

Beleefd aanbevelend, MEVR. NOBACK

Pension Restaurant
Jacob Hopstraat 1 Groot Hertoginnelaan

latiga 16, Semarang 1, Kendal 1, regentschap
tang, afd. Pekalongan 7 en afd. Soerabaja

Gouden jubilé Topograph. Dienst. Op den 9en a.s. zal de Topographische Dienst, thans rende tot de IXe afd. van het Departement Oorlog, zijn 50-jarig bestaan herdenken. Op den dag van het gouden feest zal een tiendaags toonstelling in de Loge te Weltevreden geopend, welke een overzicht zal geven van de Topogr. Dienst in de halve eeuw van bestaan al zoo tot stand heeft gebracht.

Goudexploitatie van de Djampang. Het gouvernement heeft de goudexploitatie van de Djampang gezet en de ontginning geheel overgelaten particulieren. De leider van het onderzoek J. K. van Gelder, zal naar gemeld wordt, de van den opsporingsdienst van den mijnbouw A. C. de Jong, vervangen wanneer deze in verlof gaat.

Ir. W. J. H. Jansen. Bij de familie te 's-Gravenhage telegrafisch bericht ontvangen dat de heer H. Jansen, ingenieur te Solo, plotseling is overleden.

Belastingen. Aneta-telegram. In een conferentie Paleize is geconstateerd dat de belastingdrade Inlandsche bevolking in de laatste jaren merklijk verzaard is.

Petroleumbron in brand. Weltevreden 13 Maart. aangeboorde petroleumbron te Pangkalan (Langkat) heeft vlam gevat. Een geweldige maakt de nadering voorloopig onmogelijk 16 Maart. De brand is gedoofd.

Wijziging Reg. Regl. Het Hoofdbestuur van de Mij. v. Nijv. en Handel heeft een adres Tweede Kamer gericht met verzoek de ont tot herziening en wijziging van het R. R. nadere wijziging van de comptabiliteitswet aan te nemen. Bij het adres is een uitvoer morie gevoegd.

G. P. van der Waart van Gulik. Te Amsterdam leden de heer G. P. van der Waart van Gulik secretaris van de res. Soerabaja.

Ass.-Res. van Helsdingen. De ass.-resident J. Helsdingen is ter beschikking van den D. van B. B. gesteld in verband met wijziging politie-organisatie in de groote sieden.

Uitgaven voor de zeemacht. Het voorloopig vers Eerste Kamer op de Ind. Begrooting gaat zeld van een nota van den hr. Van Kol over verdeling van de uitgaven voor de zeemacht schen de Indische en de Staatsbegrooting, deze met klem opkomt tegen de z.i. te zwarten, die hierbij aan Indië worden opgelegd.

W. H. Rozendaal. Den 17en is te 's-Gravenhage leden de heer W. H. Rozendaal, gepens. titulair van het O.-I. leger, ridder in de Oranje-Nassau.

Maatregelen tegen zeeroof. De Ind. Regeering heeft mijnlegger Serdang, twee vliegtuigen en pedojager naar de Oostkust van Sumatra ter beteugeling van de herhaalde gevallen zeeroof.

Persoverzicht uit de Indische en Tijdschriften.

UIT DE EUROPEESCHE PERS.

De Tangerangse zaak.

De *Java-Bode*, van 11 t/m. 15 Febr. L. N., geeft breedvoerig verslag van hetgeen in Tangerang is. De *Delit Crt.* van 19 Febr. geeft een samenvatting van het gebeurde, zooals het *Bat. Nwsbl.* die uit ten trok, aangevuld met het verslag van *Aneta*. Het bericht dat het onderzoek in de Tangerang-zaak hoewel het in uitgebreide omvang wordt voortgevoerd vanwege onverwachte wendingen — door het optreden van het Bestuur zoover gevorderd is, *officieel verslag* binnenkort kan worden verwacht. Volgens het *Bat. Nwsbl.* (van 11 t/m. 15 Febr.) het opstootje te Tangerang in algemeenen zin van vorige gebeurtenissen van gelijken aard als dangan, Baron, Karangtengah en Tjimaremb. Het naamste kenmerk ervan is het volstrekt onbegrijpelijk dat een beweging kracht zoekt in gewapend

Hotel „de Leeuwerik”

KRUISSTRAAT 30-32 :: HAARLEM

TELEFOON 514

Huis van den Eersten Raad

CENTRALE VERWARMING.

Restaurant „G U D E”

WEIMARSTRAAT 341 TELEFOON N. 5240

Diners vanaf 80 cent
Dagschotel (tusschen 12 en 2 uur) . 60 cent
Uitzending van Diners tusschen 4 en 7 uur
Kamers met pension vanaf f 50.- per maand

Aanbevelend, EUG. J. D'HAÏNE

J. A. VAN BRAKEL - UTRECHT

F. C. DONDRSSTRAAT 22a

Pension voor geheele Families

PENSION-PRIJZEN NADER OVEREEN TE KOMEN

Welk den meest onontwikkelde normalen Inlander aanzinnig moet blijken, met daarnaast het rustig toedien der omgeving bij de ontwikkeling der gebeurtenis, trent het karakter waarvan geen twijfel kon be-
aan, terwijl tijdige waarschuwing alles had kunnen
orkomen. Het verloop levert geen elementen op voor
gewettigd opstand. Het bestuur is tot het uiterste
gematigd opgetreden en de bloedige ontkenning
ke overwacht een einde aan wat zich aanvan-
lijk als een blijspel liet aanzien. Het geval is alleen
schijnbaar verklaarbaar.

Soer. Hbl. (van 12 Febr. 3e bl.) brengt huide aan
ambtenaren, die een zwaren plicht te vervullen
den en het gezag wisten te handhaven.
De verslagen omtrent het gebeurde in het Tange-
sche bevestigen het vermoeden van de *Locomotief*
de nr. van 12 Febr. blz. 18), dat er geen politieke
dergrond aanwezig is en dat het drama overeen-
komstig vertoont met karakteristiek Inlandsche massa-
schosen onder suggestie van een geestdrijver, in dit
val bevoorrd door de aanwezigheid van talrijke
sacure elementen.

De Ind. Crt. (O. J. E.) concludeert, dat het optreden
bestuursambtenaren bij Tangerang waardeering
erdient wegens het betoonde kalme, weloverwogen
heid, — een houding overigens, die al evenzeer van
oelbloedigheid getuigde. De slachtoffers van Tange-
ng vielen voor een neiging tot bijgeloof, geheel cor-
espondeerend met het sentiment en de gedachten-
eld der onontwikkelde plattelandsbevolking van dit
erwegend agrarisch land met zijn, in West-Europa
ds eeuwen verouderde, sociale verhoudingen. In
ze Middeleeuwen trof men dezelfde sentimenten en
zelfde gedachtenwereld aan; en slechts modernie-
ring van de inheemse samenleving in Indië zal ze
n verdwijnen. Juist de beperktheid van den ge-
chtering van den eenvoudigen boer van het platte-
nd van Java, die buiten zijn dessa weinig leerde
nnen, ontnemt hem de vatbaarheid tot critiek op
onderstelde mogelijkheden, welke de ontwikkelde
volsprekte onmogelijkheden heeft leeren zien. Het
nkeel van de komst van een „*ratoe adil*”, een
rechtvaardig vorst”, is typisch Middeleeuwsch. De
slachtoffers van Tangerang verdienen medelijden in-
de van veroordeeling. Maar het bestuur kon blijken
n uitvoerig relaas van het gebeurde, niet anders han-
den dan het deed.

„een beschouwing over het beleid” bij het Tange-
drama, in de *Java-Bode* van 14 Febr. L. N., is het
doordeel van den hoofdred., den heer H. M. de Vries,
de houding van het bestuur juist is geweest. Het
zag heeft geloond, dat het rustige bezit om
en betrouenswaardige verzeisbeweging op het
ste moment een juist eind te maken. Daarom onder-
rijft de heer d. V. de woorden van den ass.-resident,
ieder ten volle zijn plicht deed. Daarom ook brengt
Java-Bode allereerst een eeresalut aan den te vroeg
vallen politie-opziener *Scheepmaker*, wiens weduwe
post moge vinden in de heilige overtuiging, dat een
rogere macht 's menschen lot bestiert. En.... cita
rs ruit! Zijn nagedachtenis wordt door de redactie
de J. B. geëerd als die van een goed mensch, een
litedienaar.

Gehoord de verschillende verklaringen en gezien de
opporten, vermeent de heer de Vries, dat ook den

ass.-resident Van Helsdingen, kapitein Rekerink en
luitenant Drost, met hunne ondergeschikten een woord
van groote waardeering niet mag onthouden worden.
Zij, die achteraf met napleiten komen, mogen wel be-
denken, dat de beste stuurlui ook in dezen aan den
veiligten wal staan.

Het Inlandsch Onderwijs.

De verhooging der Inlandsche schoolgelden vormt
niet alleen het onderwerp van een inzameling van
handteekeningen van Boedi Oetomo, ook andere In-
landsche vereenigingen sluiten zich hierbij aan. Daar-
nevens wordt op vrijwel elke vergadering van vereeni-
gingen als de P. K. I., het verhoogde schoolgeld aan
de reeds lange lijst van verzwaarde lasten toegevoegd.
De *Locomotief* (van 1 Febr. blz. 16 en blz. 18: „*Br.*
Indië. Leerplicht en vrij schoolbezoek” en 13 Febr.
blz. 29) bespreekt dit onderwerp uitvoerig.

In de „*Vorstenlandsche Brieven*” van de *Java-Bode*
van 9 Febr. lezen wij o.m., dat op een druk-bezochte
vergadering van „Boedi Oetomo” te Djokdja de school-
geld-verhoging op de Gouvernements-instellingen van
onderwijs besproken werd. De vergadering besloot een
petitionnement tot de Staten-Generaal te richten, waar-
in de het Inlandsch Onderwijs ontwrichtende bezwa-
ren tegen die verhoging zullen worden uiteengezet
en het verzoek worden gedaan om het oude tarief op-
nieuw van kracht te doen zijn. Het telegram zou medio
Februari worden afgezonden.

De heffing van het schoolgeld wordt vastgesteld door
een schoolcommissie, bestaande uit Europeesche en
Inlandsche ambtenaren en beamten van het B. B.,
welke commissie bevoegdheid heeft de ouders van
leerlingen in die klasse van het tarief aan te slaan,
zooals zij naar opgaaf dan met taxatie van hun finan-
cieele draagkracht billijk oordeelt; en zoo zal zij met
abnormale omstandigheden, gelijk die b.v. te Ranja-
Ekek — als gevolg van een minder geslaagden rijst-
oogst — bestaan, rekening kunnen houden. Het wil den
J. B.-corr. daarom voorkomen, dat het middel, hoe
goed ook door „Boedi Oetomo” bedoeld, te ver is ge-
zocht; de lokale afdelingen van B. O. hadden zich
met de betrokken schoolcommissies kunnen verstaan.

In het *Soer. Hbl.* van 11 Febr. 4e bl. wijst de Midden-
Java-red. er op, dat voor den armsten Inlander de mo-
gelijkheid is opengesteld om zijn kinderen gratis naar
de *dessa*-school te zenden. De klasse-indeeling van
schoolgeldbetaling blijve overgelaten aan het oordeel
der betrokkene schoolcommissie, die rekening kan hou-
den met lokale omstandigheden en toestanden, op ver-
schillende plaatsen dikwijls zoo geheel anders. Het zou
te wenschen zijn, dat de schoolcommissies daarop na-
drukkelijk worden gewezen, want — als er van een
fout sprake mag zijn — dan schuilt die in de school-
commissies, welke zich te veel gebonden achten aan
het denkbeeld, dat de Regeering met de schoolgeld-
verhoging niet anders heeft bedoeld dan vermeerde-
ring van inkomsten. Zeker, die bedoeling heeft voor-
gezet, doch naar financieele draagkracht en stellig
niet met den opzet en in de hoop, dat de *dessa*-scholen
zouden worden verlaten, dat zij gesloten zouden kun-
nen worden en daarmee een belangrijke bezuiniging
zou worden verkregen. Gelijk te Ranja-Ekek door
volksmisleiders werd rond gebazuind.

De heer *Zenigraaf* toont in het *Soer. Hbl.* van 8
Febr. 3e bl. aan, hoe „geheel onjuist” de bewering is,
dat de Inlanders in verhouding tot de Europeanen zoo
buitensporig veel schoolgeld betalen. Slechts de hoog-
sten onder hen — aldus sehr. — de betere Inlandsche
ambtenaren, weten van de zorgen, welke ook het Euro-
peesche gezin in Indië kunnen kwellen als de opvoe-
ding der kinderen te zware eischen stelt. Van die zor-
gen, van het „kromliggen” voor de opvoeding van kin-
deren, weet de massa, die thans met de valsche lens
van een te zwaar schoolgeld wordt bewerkt en op-
gejaagd, niets! De overheid late er zich niet door van
de wijs brengen.

De Uitgaven en onze Staats-administratie.

Naar aanleiding van het artikel „*De Uitgaven en de*
Staats-administratie” in het *Soer. Hbl.* van 4 Febr. 3e
bl. (zie *Kol. Wkbl.* van 13 Maart) vroeg de *Ind. Crt.*
O. J. E. o.m. om nadere aanwijzingen. Het *Soer. Hbl.*
van 6 Febr. en 8 Febr. 3e bl. geeft thans aanwijzingen,
die er op zouden kunnen duiden, „dat de administra-
tie niet slechts, economisch gesproken, te duur is, maar
dat zij tevens *technisch* te kostbaar is.” Wij vermelden
nog enkele passages:

De „*Ind. Financier*” en het „*Soer. Hbl.*” hebben zich
er toe bepaald onomstootelijk aan te toonen, dat de
noodzakelijkheid de tering naar de nering te zetten,
de laatste jaren uit het oog is verloren, en dat dit o.a.
blijkt uit de sterk gestegen kosten der staatsadministra-

Aan de Leden van „Oost en West”

Het bestaan van het „Koloniaal
Weekblad” is, dit behoeft
geen betoog, een levensbehoefte voor
Uw vereeniging.

Op twee manieren kunt U het orgaan
steunen:

- 1°. door de adverteerders, die Uw
weekblad helpen financieren, met
Uw inkoop te bevoordeelen en
daarbij den naam van het blad te
vermelden,
- 2°. door Uw leveranciers aan te sporen
in Uw orgaan te adverteeren, of
door onzen reiziger bij Uw leve-
ranciers een introductie te ver-
schaffen.

Mogen wij op Uw medewerking in deze
rekenen?

DE UITGEEFSTER.

V. MASSARO

KAMPERSINGEL 50 - HAARLEM

LEVERANCIERS VAN MARMER, MOZAIEK,
STEEN- EN HOUTGRANIET VLOEREN,
LAMBRIZEERINGEN, AANRECHTBLADEN
GOOTSTEENEN, TRAPPEN, PLINTEN enz.

CONSTRUCTEUR VAN BETONWERKEN

Specialiteit in KUNSTSTEEN EN KUNSTMARMER

Zijt Gij Abonné

van het rijk Geïllustreerde
Maandblad

NEDERLANDSCH INDIË
OUD EN NIEUW

Zoo niet, vraag dan gratis proefnummer
aan bij de Administratie

PRIJS PER JAARGANG f 20.—

Te voldoen in twee halfjaarlijksche termijnen
van f 10.—

Losse nummers f 2.50

Nobelstraat 20 Den Haag

Telefoon H. 1987*

Hôtel de l'Europe

AMSTERDAM

HUIS VAN DEN EERSTEN RANG

ZALEN VOOR PARTIJEN

Hotel de Bellevue

BEZUIDENHOUT 15 :: 's-GRAVENHAGE

TEL. INTERC. H. 447.

NEDERLANDSCHE HANDEL - MAATSCHAPPIJ

Gestort Kapitaal / 80,000,000.-
Statutaire Reserve - 19,769,180.-
Buitengewone Reserve - 22,660,000.-

Hoofdkantoor: AMSTERDAM.
Agentschappen te ROTTERDAM en 's-GRAVENHAGE.

Vestigingen in Nederlandsch-Indië,
Straits-Settlements, Britsch-Indië, China en Japan.

In- en Verkoop van Wissels en Telegrafische Transferten
incasseeringen en Financieringen.

Schriftelijke en Telegrafische Crediten.

Reiscreditbrieven.

Deposito's.

Rekeningen-Courant.

Administratie van Effecten en alle andere Bankzaken.

't SPORTHUIS

v/h E. ARNOUITS
GRAVENSTRAAT tegenover de Bonneterie DEN HAAG

HEEREN
MODE
ARTIKELEN

PRIMA
Engelsche
Regenjassen
voor
Dames en Heeren.

Wanneer U

PERIODIEKEN

wilt uitgeven, wend U dan
tot ons. Wij zijn daarvoor
speciaal ingericht en kunnen
derhalve voor

goede en tijdige aflevering

zorg dragen. Desgewenscht
verzorgen wij voor U de

Administratie en Expeditie

Onze rotatiepersen staan ge-
reëd voor uw **grote op-
lagen**, onze prima snelpersen
voor die tijdschriften, waarbij
het vooral op **kunstdruk**
aankomt

N.V. Drukkerij Ten Hagen

Nobelstr. 20, Den Haag, Tel. H. 1987*

Nederlandsch Administratiekantoor

Hoofdkantoor: WILLEMSPARKWEG 4 - AMSTERDAM

Bijkantoor: 's-HERTOGENBOSCH, Parade 1, Tel. No. 1079

ALLE BANKZAKEN

Verstrekt gratis advies betreffende alle fondsen
en aandelen, verhandelt valuta op termijn,
belast zich met uitvoering van orders op de
Amsterdamsche Beurs. S.

ROTTERDAMSCH LLOYD

Directie: WM. RUYSS & ZONEN - ROTTERDAM

Geregeld MAIL- en PASSAGIERSDIENST
van ROTTERDAM naar NEDERLANDSCH-INDIË met
aansluiting naar alle havens in den IND-ARCHIPEL

LUXUEUS INGERICHTE MAILBOOTEN, alle voorzien
van draadloze telegrafie en onderwater-kloksignaal.

tie. Het aantal ambtenaren steeg met bijna 100 pCt.
van 1913 tot 1923. De „onomstootelijke” voorwaarde
voor een behoorlijk bezoldigingsstelsel zal moeten zijn:
beperking van het aantal, opdat de mogelijkheid wordt
geopend van een redelijke, ja, zoo het kan, ruime sa-
larieering van de vaste ambtenaren. De „Ind. Crt.”
zou de ambtenaren beter dienen door met het „Soer.
Hbl.” den strijd aan te binden tegen een topzware bu-
rocratie en hare uitwassen. In een schrijven van
den Landvoogd aan de Bezuinigingscommissie van
medio December, werd er reeds op gewezen, dat de
meeste kantoren over het algemeen, zoowel wat hoer-
ger als wat lager personeel betreft, veel sterker zijn
bezet dan noodig is.

Schrijvende o.m. over het retour-commissie-euvel,
zegt de heer Vleming, hoofd van den gouv. accountants-
dienst, in het orgaan der Ver. v. Hoogere Ambtenaren,
volgens het Soer. Hbl. van 12 Febr. 3e bl.:

Indien de Regeering b.v. zou kunnen besluiten:
a. wie in den vervolge retourcommissie of daer-
mede overeen te brengen gelden aanvaardt, krijgt (in
principe) onherroepelijk onervol ontslag en heeft
deze onrechtmatig genoten gelden in 's Lands kas terug
te storten als daarvoor aanleiding is; bij ontdekking
na pensionneering worden ze met het te ontvangen
pensioen verrekend;

b. wie deze gelden geeft, is voor zeer geruimen tijd
uitgesloten van leveranties aan het Gouvernement;

dan zou m.i. binnen zeer korten tijd dit kwaad te-
ruggebracht zijn van een groeps- tot een individueel
belang. En dat is te bestrijden, als de integre ambte-
naren meewerken en chefs zich eenige moeite ge-
troosten bij het toezicht houden op bestellingen en ge-
neen zijn bij tijd en wijle daarop controle uit te oef-
nen; en beter zal bestrijding mogelijk zijn, als de Re-
geering den steun vraagt van de Handelsverenigingen,
Kamers van Koophandel, Ondernemersbond, Onder-
nemersraad enz. Immers, deze steun zal der Regeering
bij een bestrijding als hier bedoeld, stellig niet ont-
houden worden, want de handel en de industrie als
zoodanig hebben geen belang bij het in stand houden
van het retourcommissiekwaad; integendeel. Dit
kwaad is echter in zóo groote afmetingen doorgedron-
gen, dat ook zij, die gaarne anders zouden willen, dik-
wijls mee moeten doen. Het wil mij voorkomen, dat
nu de tijd rijp is voor uitroeiing in 't groot.

De berichten „Over den geest in het Leger”, komen
niet geheel onverwacht. Er moet altijd bezuinigd
worden. De mindere militaire moeten belasting be-
talen; voorts heeft men op de voeding bezuinigd en
werd de duurtelooslag verminderd. Deze maatregelen
traden op 1 Januari in werking. In de Sumatra-Post
van 13 Febr. 2e bl. worden „vrij ernstige indiscipli-
naire handelingen” van Ambonneezen in Mr. Cornelis
beschreven.

Het Soer. Hbl. van 11 Febr. 3e bl. vestigt de aan-
dacht op bovengenoemde bezuinigingen en beoogt dat,
als men bezuinigen wil, men op het kantoor- en schrijf-
werk in het leger bezuinige.

Volgens een bericht in de Locomotief van 8 Febr.
blz. 17 zijn onder voorzitterschap van den generaal-
majoor der genie C. J. de Bruyn, wien als secretaris
een kapitein wordt toegevoegd, een twaalfal hoofd-
en subalterne officieren, vertegenwoordigend de ver-
schillende wapens en dienstvakken in het leger, in
commissie benoemd met de tweeledige opdracht, na
te gaan:

a. in hoeverre het wenschelijk en mogelijk is, be-
voegdheden van de regeering over te dragen aan den
legercommandant als hoofd van het departement van
Oorlog;

b. of, en zoo ja, op welke wijze, op het hoofdkantoor
van het departement van Oorlog en op de daaronder
ressorteerende kantoren van diensten en bedrijven een
doelmatiger werkwijze kan worden toegepast, welke
zal kunnen leiden tot versoering van den dienst op
die kantoren.

De commissie zal in de eerste plaats aandacht wij-
den van punt a van haar taak. Voorstellen ter zake
worden spoedig door den legercommandant ingewacht.

Draadloze verbinding Indië-Holland.

De Bandoengsche medewerker van de Sumatra Post
(zie het nr. van 13 Febr. 1e bl.) had een onderhoud
met dr. De Groot, den chef van de „draadloze” in
Indië. De heer De Groot hoopt zijn aanstaand verlof
naar Holland te benutten om een einde te maken aan
de wrijving tusschen den Nederlandschen en den In-
dischen dienst der draadloze telegrafie. De oorzaak
van het betreurenswaardige gebrek aan samenwerking
en harmonie moet — volgens dr. D. G. — hierin ge-

DE BAS & Co., Bankier

HEERENGRAGHT 17 - 'S-GRAVENHAGE

BELASTEN ZICH MET ALLE BANKZAKEN

:: Safe-Inrichting

zoekt worden, dat men nog altijd in Holland de
keur geeft aan het Duitse Telefunken-systeem
machinezender, terwijl men die in Indië niet ge-
ken wil, hoewel hij op Malabar aanwezig is. De
D. G. legt dan uit waarom een Telefunken-systeem
aanvaard werd, om daarna de oorzaak mede te
len van het niet overkomen van het officieele
looze telegram naar Nederland bij de officieele
ning van het draadloze station Malabar. Dr. De
wees er met nadruk op, dat hetgeen prof. Tre-
zijn bezoek aan Indië over de kwestie der dra-
verbinding Holland-Indië geschreven heeft, de
volkomen juist weergeeft.

De boogzender voldoet, volgens dr. D. G.,
opzichten beter dan de machinezender, waarmee
de praktijk niet voldoende energie kan worden ge-
keld. Niettegenstaande Malabar nog slechts met
kracht werkt, is dit station veel sterker. Het ge-
dat, waar Malabar den duur van het seinen reeds
kunnen opvoeren tot 21 uren per etmaal, Ko-
alleen gedurende de gemeenschappelijke nach-
uren kan seinen, hetgeen thans gedurende den
8 à 10 uren per etmaal is, doch in den zomer
2 uren bedraagt. Overdag kan Kootwijk niet
omdat de zender te zwak is. Men neemt geen
machine, omdat dit bij den machinezender niet
kelijk gaat, omdat daarvoor een enorm hooge
noodig is. Ook in den Volksraad was geconsta-
dat de boogzender beter voldoet dan de ma-
zender. Indien de vier ton, op de nieuwe be-
voor Malabar uitgetrokken, worden toegestaan
spoedig met volle kracht kunnen worden gewerk-
lang echter Kootwijk te zwak is, om overdag te
seinen vreesde dr. D. G., dat uit een commercieel
punt niet die resultaten zullen zijn te bereiken,
mogelijk zijn, als Kootwijk van gelijke sterkte
Malabar. Toch meende de heer D. G. te mogen
spellen, dat zelfs bij de huidige omstandigheden
een winst van minstens 6 pCt. zal worden gema-

UIT DE INLANDSCHE PERS.

Mohamedaansche propaganda (?) op het eiland Lombok.

Elk Mohamedaan, en zeker niet het minst de re-
handelaren en zij, die uit hun hand trekken, is
zekere hooge propagandist voor het Mohameda-
Geloof.

Het afleggen van de verklaring, Er is geen Go-
de God en Mohamed is zijn Profeet” al of niet ge-
door de besnijdenis, is voldoende om den tot den
bekeerde als Mohamedaan te beschouwen.

En, wanneer dus een Arabier het Boeddhis-
eiland Lombok tot terrein zijner werkzaamheid
dan is dat zeer gemakkelijk te verklaren, waar zo-
in hem, als Arabier „eene gewijde persoonlijk-
zien.

Wanneer dat propagandeeren voor het Mohame-
sche Geloof door een Arabier met zijn voors-
oordeelkundig en met beleid geschiedt, dan is de
wel eenig succes mogelijk, doch, wanneer daar-
streng wordt opgetreden dan is de bevolking al-
dig in onrustige beweging.

Zoo was, nu een viermaal maanden geleden,
volking van de dessa Ganti op het eiland Lombok
rep en roer bij de aankomst van een Arabier, die
Said Hoessin Alaidroes noemde en die de be-
had de Mohamedaansche leer in de dorpen van
districten Praja en Djonggat (Midden Lombok) te
spreiden.

Volgens mededeeling voorkomende in de „Pe-
Soerabaja” van 28 November 1923, zag de be-
in hem een vertegenwoordiger van Algarie Moe-
Kemal Pasja, voorts gaf men zijne persoonlijkheid
zekere wijding en was zijn optreden zeer streng.

Of de Arabier van het familiengeslacht Alaidroes
mededinger was, wordt er niet bijgevoegd. Hij zal
aankomen in een sampan, waarop een aan een
gehechte kleine roode vlag was geplaatst.

In de woning, waarin de ontmoeting plaats had
als eerste van de 3 personen een jong man bijna
28 of 29 jaren met kaal geschoren en ongedekt.

Begrijpende dat deze persoon de gewijde was,
de verslaggever volgens de adat op om hem te
ten, doch deze bleef eerst zwijgen en sprak later
zaam eenige woorden, nadat de Arabier, op ged-
noodiging was gaan zitten en hem de hand was
gestoken.

De propagandist vertelde dat hij reeds 7 dagen
Desa verblijft hield, in het bosch van Sekaroh op

EINDHOVENSCHE BOOMKWEKERIJ

TEL. 634 EINDHOVEN TEL.

LEVERING VAN ALLE SOORTEN

BOOMEN EN PLANTEN

TEGEN SCHERP CONCURREERENDE PRIJZEN

SPECIAAL ADRES VOOR HET

AANLEGGEN VAN LUSTHOVEN, TENNISBANEN,

BESCHIKBAAR.

WISBRUN & LIFFMANN
 Veenstraat 35-37 - Tel. 2593 - Den Haag

DAMES MODEARTIKELEN,
 ZIJDEN STOFFEN, FLUWEELEN, KANTSTOFFEN,
 ALLE SOORTEN GARNEERINGEN. ENZ.

BALARTIKELEN.

Gevestigd als Tandarts
 te Den Haag, Bezuidenhout 141
Dr. M. BLUML

Matige tarieven. Spreekuur 10-12, 2-4
 Röntgen opnamen bij Tel. B. 0897
 behandeling vrij. Lijn 3, 4, 7, 13

was geweest, doch daarbij geen succes had gehad, vooris dat hij een Bataviaasch Halfbloed was, den naam van Said Hoessin Alaidroes droeg en reeds een 7 tal maanden op het eiland Lombok had gepropagandeerd. Zowel uit het uiterlijk optreden als uit de antwoorden, welke de propagandist op de tot hem gerichte vragen gaf, ontstond eenig wantrouwen in zijn persoon.

Ook het dorps hoofd had geen vertrouwen en meende in hem een bedrieger te zien, doch, ten einde daaromtrent eenige meerdere zekerheid te hebben vroeg men eenige inlichtingen, met betrekking tot het gewijde graf te Loear Batang, welke hij, als Bataviaasch peranakan en als behorende tot het familiegeslacht Alaidroes, natuurlijk gemakkelijk geveken kon.

Doch met een gerieke zucht verklaarde hij niets van dat graf af te weten en een Soerabajasch Halfbloed te zijn.

Hij bevestigde dat hij de lieden dwong tot de voorgeschreven gebeden en de gamelang liet vernietigen als daarop werd gespeeld, omdat zonder drang, op het eiland Lombok, geen resultaat van de verspreiding van het Mohamedaansche Geloof was te verwachten.

Gewezen zijnde op de voorschriften van de Amardilmaroef en de Naha Anilmoenkar setten en op de Nederlandsche wetten, die het uitoefenen van dwang op godsdienstig gebied verbieden, zeide hij van die wetten niets af te weten en eerst dan lessen te geven, wanneer het dorps hoofd daartoe vergunning had gegeven.

Aan de uitnodiging om mede te gaan naar Laboean Hadji, kon de propagandist geen gevolg geven, om dat een groot aantal kampongbewoners, zooals hij zeide, op zijne prediking wachtten, doch deze weigering versierde de meening van den verslaggever dat men hier niet te doen had met een Said of met een Godsdienstleeraar en nog minder met eene persoonlijkheid van wien wijding uitging. Volgens verklaring van Sech Ahmad Allameedi te Laboean Hadji was de bevolking ook daar onrustig en ging het gerucht dat de propagandist zich dan eens uitgaaf als vervanger van den Imam Mahdi en dan weer als vertegenwoordiger van Moestafa Kemal Pasja.

In de desa Kampoeng was Hadji Samat in het bezit van een schrijven van den propagandist, waarin hij kennis gaf het Mohamedaansche geloof te willen verspreiden en de Mohamedanen in nood gde eenzijdig te zijn, nu de Mahdi op het punt stond te verschijnen en het einde der tijden aanstaande was.

Zij, die de voorschriften voor het gebed niet wilden opvolgen, moesten worden gedood, evenals de dieven, en woekeraars.

Hazardspelers, wajangspelers en onwilligen om de mssig te bezoeken, moesten halfdood worden geslagen.

Vrees om die lijfstraffen toe te passen had hij niet, al zou dit ook zijn eigen leven kosten.

Vreemde dat dit schrijven de rust in de desas kon verstoren, maakte Mas Oerip, mantri-politie te Selong maar een einde aan deze beweging van den propagandist door hem achter slot en grendel te zetten en op den brief beslag te leggen.

Hij werd in de gevangenis te Baija opgenomen, tegelijk met 3 Lomboksche Hadjis, die declnamen aan de beweging, en verklaarde thans Sech Nasar Harhara te heeten.

UIT DE CHINEESCHE PERS.

Berichten uit Chi a.

Het schijnt dat de meeningen in China over de jongste presidentsverkiezing nog al verdeeld zijn. In de „Pewartia Soerabaya” van 22 November 1923 toch kan men, aan de hand van de berichten, voorkomende in de „North China Daily News”, lezen, dat nog niet lang geleden de gezanten van de vreemde mogendheden te Peking hunne opwachting maakten bij den nieuwen President der Republiek, ten einde hem geluk te wenschen met de aanvaarding der hoogste functie in den lande, doch dat er toen velen in China waren, die hoopen, dat die mogendheden de keuze niet zouden erkennen van den heer Tjoo Khoen, die zoovele bewijzen had geleverd van de bepalingen der Chinesche Grondwet niet te hebben geëerbiedigd. Die presidentskeuze had de tegenpartij van den President zeer teleurgesteld en zij ziet den politieken toestand van China zodanig in, dat, als men er niet om wil lachen, men er wel om moet huilen.

De parlementsleden, die hunne stem aan hem hadden gegeven, stonden onder invloed van kapitalistische

leiders, zooals dat in bijna alle landen het geval is, en dat feit was voor Dr. Sun Yat Sen te Canton de aanleiding om per circulaire kennis te geven, dat hij het voornemen had binnen den tijd van 14 dagen de stad Hwietjoe (Tan King Bing) te verwoesten en daarna zijne troepenmacht naar het Noorden tegen den President te laten oprukken.

Langs telegrafischen weg waren ook de vreemde gezanten met dit plan in kennis gesteld.

Andere volksgroepen toonden, door zich bij de ontevredenen aan te sluiten, op die wijze hun toorn en al is die voor het uiterlijk nog niet bepaald zichtbaar, de tegenpartij van den President beweert, dat die ontstemming elk oogenblik kan uitbarsten.

Toen de president Tjoo Khoen gekozen was, was de Japansche gezant de eerste persoon, die persoonlijk de erkenning zijner regeering overbrachte.

Dat feit veroorzaakte eenigen twijfel bij de andere vreemde gezanten, die het beter vonden bij collectief geschrift hunne gelukwenschen aan te bieden en daarna, volgens het gebruik, gezamenlijk persoonlijk bij den President hunne opwachting te maken en hem hunne medewerking toe te zeggen, zooals ook is geschied.

De ontroering van vreugde over dit bezoek was zóo groot, dat de President, toen hij op de toespraken wilde antwoorden, zich niet kon uiten.

De nieuwsbladen, welke onder den invloed stonden van de concessiearissen uit den vreemde, spuwden al hun gal uit tegen deze presidentskeuze en konden geen superlatieven genoeg vinden om van hun toorn te doen blijken.

Andere nieuwsbladen daarentegen wezen op het feit, dat, waar aan de vreemdelingen op de concessies door de rooverbenden geen overlast was aangedaan, er toch ook wel aanleiding bestond om aan den persoon van den President Tjoo Khoen zekeren lof niet te onthouden en hem te beschouwen als te zijn een Staatshoofd, dat niet beter noch minder is dan zijne voorgangers.

Het schijnt wel alsof de President Tjoo Khoen zichzelf beschouwt iemand te zijn die kans ziet de taak, welke hij op zijne schouders heeft genomen, plichtmatig te vervullen.

Hij wijst er op dat al zijne voorgangers, tengevolge van eene onzekere Grondwet, met groote tegenwerking te kampen hebben gehad, doch dat hij, nu die Grondwet krachtiger is geworden, daarin zóódanigen steun vindt, dat aan de goede uitwerking daarvan niet behoefte te worden gevreesd.

De tegenpartij beweert dat die Grondwet alle omkoopbare leden van het Parlement de gelegenheid biedt den President van de Chinesche Republiek te vreden te stellen.

Er wordt veel gesproken over regeling van de belangrijkste onderwerpen, als van 's lands financiën en van vermindering van oorlogskosten, die de belangstelling wekken van de groote menigte, doch dat is al sedert langen tijd zoo de gewoonte en heeft slechts ten doel het publiek zand in de oogen te strooien.

Literatuur-Overzicht.

De Kannibalen van de Boven-Digoel (Ned. Nieuw Guiné).

De Java-Post van 1 en 8 Febr. bevat een artikelenreeks, getiteld als boven, aanvangend: „De WelEdgestr. Heer K. C. H. van Haastert, Assistent-Resident, wilde nader kennis maken met het verre binnenland. Dr. Thierfelder en ondergeteekende werden uitgenoodigd hem te vergezellen.”

Wie de „ondergeteekende” is zal eerst blijken aan het slot der artikelenreeks; vermoedelijk is het een missionaris. In het artikel lezen we uitvoerige bijzonderheden over den tragischen dood van den Australischen paradijsoogeliger George Penrose, waaronder de Indische dagbladen uit andere bron reeds het een en ander mededeelden.

Wij laten den schrijver zelf vertellen. *Tragisch.* In Assike ontmoeten we de heeren Roche en Jackson. Beiden hebben de tranen in de oogen: zij hebben hun trouwen jager George Penrose verloren. Samen togen zij uit op vogeljacht, hij keerde niet weer. Den 7den Juli heel vroeg in den morgen werd hij overvallen en gedood.

Men had hem nog gewaarschuwd niet zoo ver te gaan bij de „steenmenschen”, zoo genaamd, omdat bij hen de mooie, zware steenen gevonden en geslepen worden voor hunne primitieve bijlen en knoetsen. 't Is een krijgszuchtige bevolking, die geen aanraking wil met den vreemdeling, het elders overal zoo verlangde ijzer

Om goede zaken te maken

is het noodig goede waar te leveren. Doch het publiek moet weten dat gij die levert. Dat bereikt gij alleen door goede en voortdurende reclame.

GEBRUIK DIT BLAD

VOOR UW

Reclamecampagne.

BESCHIKBAAR.

Dienstverrichting „VOORWAARTS”

Jan Evertstraat 19 - Telefoon H. 6684.

Door deze hebben wij de eer U te berichten dat de afdeling Den Haag der Vereeniging „Voorwaarts”, (Bond van gepens en gegag. Militairen van Oost- en West Indische Leger), heeft opgericht eene dienstverrichting, ten doel hebbende een gedeelte van die Oud-Strijders, die strijd om het bestaan te helpen verlichten. De te verrichten werkzaamheden zullen sijn worden uitgevoerd, terwijl de kosten zoo billijk mogelijk berekend worden.

Uwne Uwe welwillende medewerking hierin tegemoet ziende.

Hoogachtend,

HET BESTUUR.

Zeilen en Linoleum wrijven.
 Boenen, Schuren en Schrobben,
 Poetsen, enz.

TARIEF

Met wagen 10.60 per uur en per man
 „ fiets 10.60 „ „ „ „
 Zonder wagen 10.60 „ „ „ „
 Innen van kwitanties 10.80 per uur.
 Voor vervoer van brandkasten en piano's speciaal tarief.
 Bezorgen van brieven en circulaire's volgens overeenkomst.

MESSEN SLIJPEN EN POLI/STEN vanaf 75 cent per dozijn, met inbegrip van afhalen en thuisbezorgen.

BESCHIKBAAR.

**PIANO'S
 RIPPEN**
 P. Heinstraat 42
 DEN HAAG

Ook in huur en in huurkoop

M. A. VREESWIJK
 WIJNHANDEL - UTRECHT
 Uitvoerige Prijscourant op aanvraag gratis.

BESCHIKBAAR.

**Heeren- en Dameskleeding
naar Maat**

Billijke Prijzen Prima Stoffen Eerste Snit

Gelegenheid tot Abonneeren

AANBEVELEND,

WILLEM VAN HOUT
MOLENSTRAAT 47B TEL. H. 2324

BESCHIKBAAR.

STENDERT BRUIN
VALERIUSSTRAAT 70-72 LUBECKSTR. 31
DEN HAAG

Manufacturen Lingerieën Bonneterie Tricot Onderkleeding waaronder Janssen & Tilanus Vriezenveen	Dames- Confectie met speciale Maatafdeeling
---	--

FILIAAL: Neptunusstraat 76-78, SCHEVENINGEN

ARBEIDSBEURS VOOR DEN OUD-IND. MILITAIR

Gevestigd te NIJMEGEN
Oude Varkensmarkt 41-43 Telefoon 1867
Geopend van 9-12 v.m. en van 2-4 uur n.m.
Zaterdag na 12 uur gesloten.
Directeur: A. VAN BOXTEL.

Correspondentschappen in vele plaatsen.

Correspondentschap te
AMSTERDAM, J. van Loggem, Cilliersstraat 30.
DEN HAAG, G. J. L. Verhoeven, Valkenboschkade 34.
ROTTERDAM, J. F. Ferwerda, Calandstraat 24a.
ARNHEM, G. J. Hoetink, Emmastraat 58.

N.N. Werkgevers!

Bovengenoemde Beurs stelt zich ten doel Oud-Indische Militairen aan den arbeid te helpen. Zij is nagenoeg te allen tijde in staat om degelijke Oud-Indische Militairen beschikbaar te stellen voor verschillende betrekkingen, als bijvoorbeeld:

Boekhouder, Kantoorbediende, Concierge, Huisbewaarder, Portier, Fabrieksopzichter en -waker, Jachtopziener, Magazijnmeester, Magazijnknecht, Wissellooper, Ploegbaas, Depôthouder, Huisknecht, Hulpmonteur, Stoker Centrale Verwarming, Knecht van de Apotheek en ander personeel voor Zieken- en Weeshuizen, waaronder ook gediplomeerde Verplegers, Controleurs en Wakers voor den Nachtveiligheidsdienst, Telegrafisten en Telefonisten, Koks, enz., waaronder geschoold Personeel.

De personen zijn allen vrij van militaire plichten. Gaarne houdt zij zich aanbevolen voor Uwe aanvragen om personeel, zowel hier te lande als in Ned. Oost- en West-Indië.

TOEPOEL's Modelschool

Joh. Camphuysstr. 165-67 (Bezuidenhout) DEN HAAG
**BOKSEN, JUJITSU, ONTVETTING
VERSTERKING, TRAINING** voor elke sport
Dames en Heeren. LAGE PRIJZEN
Warme en koude Kuip- en Stortbaden. Alle lessen geeft P. M. C. TOEPOEL, Oud-Amateur-Kampioen van Nederl., Oedipomeerd Leeraar N. B. B.

zels afwijst, maar menschevleesch het beste ruilmiddel is, wanneer men iets van hen verlangt. Maar Penrose glimlachte om die waarschuwingen, hij kende heel Nieuw-Guinea, Britsch- en Duitsch Nieuw-Guinea had hij doorkruist, nooit had één Inlander hem kwaad gedaan. Op de boven-Kawoh moesten vele paradijsvogels zijn, waarom zou hij niet gaan? Welgemeend trok hij er op uit, steeds verder drong hij door in de heuvelland.

Op zekeren dag liep een der boy's weg met zijn geweer en om zulke onaangenaamheden in het vervolg te voorkomen, legde hij des avonds alle geweren onder zijn bed bijeen. Dat is zijn ongeluk geworden. Den veertienden Juli om drie uur ongeveer in den morgen, nadat natuurlijk te voren alles door de aanvallers was verkend, werd het kleine gezelschap overrompeld door een groote overmacht. Omdat de geweren niet onder hun bereik waren, vluchtten de jongens links en rechts in de duisternis. Twee hunner vielen ter plaatse. Penrose zelf kreeg 7 pijlshoten, waarvan één in den hals en één in den buik. De laatste bleek doodelijk. Met groote kracht slingerde de sterke man de aanvallers van zich af en liet zich langs den steilen heuvelkant, waartegen hij uit voorzichtigheid zijn bivak had opgeslagen, naar beneden glijden. Daar had zich momenteel ook een zijner boy's verscholen; deze, nog een kleine jongen, nam zijn gewonden Toean op den rug en legde hem een eind verder tegen een grooten boom.

De heer Jackson, die zes uur daar vandaan was, hoorde het nieuws van een der vluchende jongens en begaf zich onmiddellijk met enkele aanwezige boy's naar de plaats des onheils. Dat was een dappere daad. Nog voor den avond bereikte hij de plaats, joeg de feestvierende kannibalen uiteen, vond boven nog een half afgekloven arm en been van een der vermoorde jongens en zocht Penrose. Hij zocht hem stervende onder den boom. Penrose herkende zijn vriend, keek hem betekenisvol aan en sloot voor altijd de oogen. Zijn doodstrijd moet vreeslijk geweest zijn; hij hoorde het overmoedig gelach der kannibalen, die zijne jongens verstonden. Heel den dag heeft de sterke man geworsteld tegen den dood, in zijne stuiprekkings had hij eene geul onder zich gegraven, die bijna zijn graf werd. Nu kon zijn vriend hem in de rotsen verbergen.

Jackson had zijn plicht gedaan en kon niets meer doen. Zij waren voortdurend in levensgevaar. Hij sloot weer naar boven te gaan en in eene paalwoning te overnachten, allen zouden waken tot den morgen aanbrak.

Midden in den nacht zagen zij een vuur naderen. Blijkbaar kwam iemand op verkenning en dan zouden zij worden aangevallen. Jackson wilde schieten, maar de boy naast hem hield hem met geweld tegen. Langzaam naderde het vuur, de jongen liet het naderen tot onder het huis, eerst dan loste hij zijn schot, en raakt! Nu begreep Jackson zijn jongen: de verkenner droeg het vuur aan een langen stok, zoodat men door op het vuur te schieten, hem zeker zou hebben gemist.

Bang voor den oprindenden vijand hebben zij zich toen zoo ongemerkt mogelijk van de strijdplaats verwijderd.

Op het oogenblik is de heer Jackson mee om de politie den weg te wijzen. Hij hoopt het gebeente van zijn kameraad terug te vinden en naar Merauke te brengen om het daar een waardige rustplaats te bezorgen.

Dit is eene der vele tragedies van de vogeljacht, die dikwijls voor de meest geëxposeerden weinig geldelijk gewin, vaak verlies medebrengt.

Elk jaar worden vogeljagers in de binnenlanden begraven, soms boeten onschuldigen voor al of niet verantwoordelijke fonten van anderen; in ziekte ontbreken het noodige voedsel en medicijn.

Wat er van zij: Penrose was volgens aller getuigenis „a good fellow". Zijn boy's hielden van den Toean mati, die veel liever met hen, dan met vreemde jagers op pad ging. Hij ruste in vrede!

Handleiding bij de beroepskeuze in Nederl.-Indië.

In opdracht van het Comité voor Beroepskeuze in Ned.-Indië te Weltevreden, hebben de secretarissen H. M. van Hatten en Th. de Jongh van Arkel een handleiding bij de keuze van een beroep samengesteld, dat tot een boek van ruim 150 bladz. is uitgegroeid, met 9 bijlagen en een register. (Weltevreden, Boekhandel Visser en Co.).

Is de beroepskeuze voor opvoeders van jonge menschen steeds een gewichtige en moeilijke factor geweest, in onze dagen, nu de strijd om het bestaan zulke scherpe afmetingen aanneemt, en allerwege personeels-

BESCHIKBAAR.

J. A. VAN HEIJNINGEN

FABRIEK VAN GRAFHEKKEN - SANITAIRE ARTIKELEN
AANLEG VAN GAS- EN WATERLEIDING
LEVERING VAN ALLE SOORTEN
HAARDEN, KACHELS en FORNUIZEN
:: ELECTRISCHE SMEDERIJ ::
WESTEINDE 159 TELEFOON M. 2867 DEN HAAG

inkrimping plaats heeft, wordt het antwoord op de vraag: „wat moet mijn kind of pupil worden, welke wegen staan daartoe open en wat zijn de vooruitzichten?" een levensbelang. Door de steeds grooter wordende concurrentie bij het bezetten van sterk in aantal gereduceerde werkkringen, zal er een scherpe selectie plaats hebben, van de besten uit de besten. Dan nu eenmaal de maatschappij gevormd wordt door de middelmatigen, is het zaak, dat dezen, om teleurstelling te voorkomen, van te voren bij de keuze van een beroep nauwgezet overwegen, hoe ver hun capaciteiten reiken en in welke richting deze zich bewegen. Die reden is een handleiding als de hier aangeduide van zoo allergeewichtigst belang.

De gegevens in het boek zijn tot dit oogenblik bewerkt, maar voor specifiek vrouwelijke beroepskeuze moet men zich wenden tot den Vrouwenraad van Ned.-Indië.

Deutsches Jahrbuch für Niederl.-Indië.

In opdracht van den Duitschen Bond in Ned.-Indië is bij den Duitschen boekhandel van C. Winckler Weltevreden het „Deutsches Jahrbuch für Niederländisch-Indien 1924".

Een, wat den uiterlijken vorm betreft, niet bijzonder ooglijk boek van 350 blz. compresen druk, maar met een inhoud zoo rijk gevarieerd en zoo alleszins bruikbaar voor de praktijk, dat men bijna van een klein populair-wetenschappelijke encyclopaedie kan spreken. Dit jaarboekje is een vraagbaak voor allen, die maar zelden voor de behoeften van allen dat stoff. Alles „in a nutshell" en toch zóó, dat naar groote volledigheid blijkt gestreefd te zijn.

Behalve de gewone, in de meeste jaarboekjes verschijnende rubrieken als kalenders, zowel Christelijken als Javaansche, Chinese en Arabische, en opgevoerd der verschillende munten, maten en gewichten, tabellen, post-, telegraaf- en telefoonlijsten, vindt men hoofdstukken en paragrafen gewijd aan: militair dienstplicht in Indië, agrarische en grondrechten, nanciën, hygiëne, eerste hulp bij ongelukken, huishoudelijke voorlichting, werken voor amateurphotografie, de voornaamste gebeurtenissen van het jaar 1923, enz.

We deden slechts een lossen greep, maar die de doende is om te doen zien, hoeveel er in een zoo klein bestek op handige wijze verwerkt is.

Algemeen Landbouwweekblad voor Ned.-Indië.

Hoofdzakelijke inhoud van No. 32. Onwettige opvatting van grond. — De diertuin te Soerabaja. — Strijd tegen koffiebesenboeken. — De olieplantencultuur. — Deli tabak. — Plantverbandproef met gele Manis. — Radio (vervolg). — Rietbranden in Pasoeroean. — Rubberrestrictie. — De duarte in Ned.-Indië. — Overzicht van de productienmarkt.

De duarte in Ned.-Indië.

Uit de onlangs verschenen maandsstatistiek van groote en kleinhandelprijzen en indexcijfers, uitgegeven door het Statistisch kantoor van het Dep. van Landb., Nijverheid en Handel, blijkt dat over het algemeen de prijzen de laatste maanden weinig verandering ondergingen. Van de import-artikelen beliep het indexcijfer, vergeleken met 1913 in Dec. '23 226, terwijl het gemiddelde van 1923 221 bedroeg. De exportartikelen, in het geheel zonder suiker, copra en tin, liepen weder in prijs op. Het indexcijfer beliep in Dec. 159, terwijl het jaargemiddelde 138 bedroeg. Voor alle 50 groothandelsartikelen, in deze statistiek opgenomen, was te zamen het gemiddelde in 1923 195, in Dec. 207. In den kleinhandel handhaafden zich de prijzen der uithoemstverbruiksartikelen in Dec. op 185, van de inheemstverbruiksartikelen terug en stonden in verslagmaand op 171. Voor het totaal dezer 33 artikelen bedraagt het indexcijfer thans 178, terwijl het jaargemiddelde op 1923 op 185 staat. Gedurende het jaar is dus nog eenige langzame daling merkbaar geweest, welke sinds Januari '23 7 pct. van het cijfer van die maand v. l. loopt. Vooral de vleeschprijzen zijn nog zeer hoog; de ter doef zich in de groote steden sinds eenigen tijd een verscherpte concurrentie gevoelen. Het cijfer van de kosten van levensonderhoud eener zgn. normale familie stond in de afgelopen maand op 185, of 2 punten lager dan een jaar te voren. Winkelrijzen van eenige kleedingstoffen en van huishoudgoed, haarden zich het geheele jaar op bijna 40 pct. de 1913.

In de pasarprijzen van de 6 belangrijkste plantelijke voedingsmiddelen der inheemstbevolking deed zich sinds het midden van 1923 een stijging gevoelen, welke aan seizoeninvloeden is toe te schrijven. De prijzen waren echter doorgaans hooger dan een jaar te voren, met uitzondering van die voor Kedele.

IN KRINGEN

waar men tot oordeelen bevoegd is,
beschouwt men Aambeienzalf van
broeder Benedictus als het eenigst,
nooit falende middel. Prijs p. p. fl.—
Verkrijgb. bij de voorn. drogisten

GEZUSTERS PLATTEEL
 Gediplomeerde Coupeuses
 Atelier voor het maken van Avond-
 en Wandel-Costumes
OBRECHTSTRAAT 550 :: 'S-GRAVENHAGE

(Zie voor vollediger gegevens bovengenoemde statistiek, gepubl. als bijlage van „Korte Berichten”, 14e jaarg. No. 5).

Spirochaetosis febrilis.
 Te Amsterdam is den 12en dezer bevorderd tot doctor in de geneeskunde de hr. W. Kouweaar, op een proefschrift over Spirochaetosis febrilis, een in de tropen voorkomende kortdurende koortis.
 De schr. heeft het materiaal voor zijn arbeid zelf in Indië bijeengebracht. Hij heeft met medewerking van Prof. Kueneen een plaats kunnen vinden in het hospitaal te Bangkok op Deli, vond er steun van Dr. Schuffner en anderen en het met veler medewerking verzameld materiaal heeft hij daarop verwerkt tot een uitvoerige studie over deze ziekte, die veel gelijkenis heeft met de dengue-ziekte, en evenals deze doorgaans niet van dodelijken aard is. Het proefschrift is in den handel gebracht (Amsterdam, S. L. van Looy).

De Indische Mercur.
 No. 11. Italië ons ten voorbeeld? (vervolg der beschrijving van de rijstcultuur aldaar, door L. Koch. — De koloniale afdeeling op de 10e jaarbeurs te Utrecht. — Een Java-rubbervereniging. — Bemesting van thee-tuinen. — Brieven uit groeter-Deli, door Deliaan. — Kultuurberichten. — Kleine mededeelingen. — Financiële berichten en verslagen, zomede de overige vaste rubrieken. — De afd. Handelsmuseum van het Kol. Instituut geeft recente literatuur over vezelstoffen, plantenziekten en bodemvraagstukken.

De herziening der Staatsinrichting van Ned.-Indië.
 De hr. S. Ritsema van Eck verdedigt in het Maart-Nr. van Vragen des Tijds nogmaals zijn ideeën omtrent de in Ned.-Indië te volgen staatkunde. Aanleiding tot het schrijven van het artikel was een bespreking van Prof. Treub's werk „Nederland in de Oost”, door Prof. Cotenbrander, die o.m. zeide: „De heer Ritsema van Eck paradeert in Treub's boek als de man die het weelblijkaar meer omdat hij de ontwerpen der Herzieningscommissie bestreden heeft, dan omdat de consensaties van Van Eck's denkbeelden door den heer Treub nauwkeuriger zoude zijn nagegaan en zouden zijn probaat bevonden.”

Indië. Geïllustreerd Weekblad.
 An. 50. Kunst en kunstvaardigheid in Indië (vervolg), door N. — Een plechtigheid in den Bandoengschen Kaboepaten (naar aanleiding der verleen van den Adipati-titel aan den Regent), door E. — Een ijkverbranding te Singaradja op Bali, door Dr. P. Wirz (vervolg). — Iets over het kasteel van Batavia, door S. Kalff (stot). — Nias (vervolg), door H. N.

Boschbouwkundig Tijdschrift Tectona.
 De Jan.-Febr. afl. is geheel gewijd aan een onderwerp, dat in den laatsten tijd op den voorgrond is getreden, n.l. de bereidverklaring van de Ind. Regering om mede te werken tot verkoop van govr. djatihout in het groot, in genogend bedrijf met bestaande particuliere maatschappijen.
 Ze bevat de volgende bijdragen: Gemengde bedrijven voor den houthandel, Nota van den Directeur van Landbouw. — Een experiment met gemengde houthandel bedrijven?, door Ir. A. Groothoff. — Een gemengd bedrijf voor den houthandel, door D. van Ketwich en M. Duveen. — De gemengde bedrijven voor den houthandel, door W. J. H. Becking en F. Block. — Gemengde bedrijven voor den djatigroothandel op Java, door E. D. Kunst en G. L. te Wechel. — Overigens een aantal persuitingen over hetzelfde onderwerp.

Economisch Statistische Berichten.
 Het Nr. van 12 Maart bevat met betrekking tot Ned.-Indië de volgende bijdragen. De Assistentenregeling voor de Oostkust van Sumatra, door Mr. H. J. Boel. — In en om de Indische Begroting, door Ir. J. van der Waarden (critiek op de beschouwingen van den hr. Sibinga Mulder). — Consignatie-systeem van lijuwaden naar Ned.-Indië en het arbeidsconflict in Twente, door H. ter Kuile.

Over Bali.
 De laatste twee Nrs. van Buiten bevatten eene beschouwing over Bali, waarbij zeer mooie foto's.

Suriname.
 Wij zouden terugkomen op de correspondentie van den Berlijnschen redacteur in „De Maasbode” van 5 en 6 Maart.

„SALLANDIA”
 (GEDEPONEERD FABRIEKSMERK)
LINOLEUMWAS - WRIJFWAS
 DE BESTE
 CHEMISCHE FABRIEK „SALLANDIA”, ZWOLLE

J. J. REESER
 Piet Heinstraat 116 Telefoon Marnix 1740
 'S-GRAVENHAGE
 Solied adres voor Complete Meublereing van Woningen
 BILLIJKE PRIJZEN PRIMA KWALITEITEN
 RUIME KEUZE
 Vraagt gratis Prijsopgave!
 Bergplaats voor Meubels. Verhuizingen.

Deze komt op tegen hetgeen de heer W. Arntz in het blad had geschreven over verkoop van Suriname aan de Vereenigde Staten. (Zie ons nummer van 28 Februari).
 „Theoretisch beschouwd — aldus de Berlijnsche redacteur — komen er overigens wel andere landen in aanmerking om een mandaat over Suriname uit te oefenen. Wij denken hier in het bijzonder aan Duitschland, dat op koloniaal gebied toch altijd heel wat meer gepresteerd heeft dan de Vereenigde Staten en dat momenteel een beduidende stock bezit aan laaglopende koloniale beambten, die in waarde tegen menigen zak vol dollars opwegen. Wie h.v. het werk gezien heeft, dat de Duitschers in het voormalige Duitsch-Oost onder de allergrootste moeilijkheden tot stand gebracht hebben wordt door een gevoel bekropen als of juist die Duitschers bij uitnemendheid geschikt geoordeeld moeten worden iets van Suriname te maken. En wanneer men deze prestaties dan nog vergelijkt met het schamele beetje, dat de oppermachtige Yankees met al hun miljoenen dollars en onder zulke gunstige verhoudingen in de Philippijnen wisten af te leveren, dan slaat de balans geheel en al ten nadeele van de zonen der Nieuwe Wereld over.
 Maar dit coquetteeren met een verkoop van Suriname is natuurlijk niets dan het aanwenden van een sensatie-term om de gedachten in zekere richting te drijven. Mocht het ooit zoover komen, dat wij vrijwillig onze vlag van Paramaribo's timmen en torens zouden strijken dan zou het te eenen male onverdraaglijk zijn zoo daar een andere standaard dan die van een vrij en onafhankelijk Suriname voor in de plaats werd geheschen.”

Wij gaan op deze beschouwingen niet in, evenmin als op de volgende. Wij hebben geseend ze even aan onze lezers te moeten mededeelen. Maar een bewering in den tweeden brief van den Berlijnschen redacteur van „De Maasbode” mogen wij niet onbesproken laten. Over den aanvoer van immigranten sprekende zegt hij:
 „De ondervinding heeft nu echter wel langzamerhand bewezen, dat van zoodanigen import niets goeds hoegenaamd voor de bevolkingsstand te wachten is. Het is heel aardig in Holland achter de kachel zittend zich illusies te maken over de geestdrift, waarmede gezegde koelies, na volbrachten diensttijd, zich in het klein landbouwbedrijf zullen werpen en aldus de koloniale langzamerhand van een besiedende bevolking voorzien. Alleen, de werkelijkheid straakt met die bespiegelingen bijna nimmer.”

Had de schrijver een koloniaal verlag ter hand genomen of het artikel „Bevolkingscijfers van Britsch Guiana en Suriname”, in „De West-Indische Gids” van Augustus 1923, dan had hij gezien dat Suriname in 1919 een blijvende Britsch-Indische bevolking had van 26.096 en een Nederlandsch-Indische van 11.480 zielen, waarvan de overgrote meerderheid in den klein-landbouw werkzaam was. Een vrij gunstig resultaat dus.

In verband met hetgeen wij in ons vorig nummer schreven over de wenschelijkheid van het stichten door kapitaalcrachtige lichamen hier te lande van moderne suikerfabrieken in Suriname, laten wij hier het een en ander volgen uit „De West” van 15 Februari. De redacteur van het blad heeft den Gouverneur vergezeld op diens bezoek aan de suikeronderneming Rust en Werk ter bezichtiging van de vernieuwde fabriek en den inwerking gestelden baggermolen.
 Hetgeen „De West” mededeelt is hoogst belangrijk en verdient de volle aandacht van hen die buiten Java naar terreinen zoeken voor suikerondernemingen.
 „Rust en Werk behoort tot de suikerplantages, die, met een primitieve inrichting, de laatste halve eeuw wonderen hebben verricht”
 „Een paar jaar geleden werd de fabriek voorzien van nieuwe kookpannen en een verdamp-installatie (triple effect). Verleden jaar in Maart werd begonnen aan de vernieuwing van den molen”
 „De bouw van den nieuwen molen kwam in October gereed. Onmiddellijk in werking gesteld, beantwoordt de nieuwe inrichting volkomen en heeft sedert met volle capaciteit gewerkt.
 Het voornemen bestaat om voort te gaan met de verbeteringen”
 „Aan de beurt is nu de centrifuge-installatie met daarbij behoorende cristallisatoren, enz. De fabriek zal daarna 250 tot 300 zak suiker per dag kunnen afleveren.”

Wij achten het gelukkig dat tot het gezelschap van den Gouverneur ook behoorde de heer Diephuis, die in 1917 in opdracht van het „Suriname Suiker Syndicaat” een studiereis naar Suriname deed en daarvan een uitvoerig verslag uibracht, waarvan de conclusie luidde dat de suikerrietcultuur qua cultuur in Suriname alle kans op succes had.
 De baggermolen — geleverd door de fabriek de Hollandische IJssel — beantwoordt ook volkomen aan het

„. . . . Hier ligt een bundel Nederlandsche verzen van een Javaanschen dichter voor ons, wiens poëzie ons dwingt ze met die van onze grootste poëten te vergelijken. Dat is iets, wat mij boeit en onweerstaanbaar tot mediteeren brengt. Een boek van groot gevoel en hooge beschaving. Een dichter, die niet van de dingen, maar van hun innerlijke wezen zingt!”
 (JOHAN KONING in „Weekblad voor Indië”).

„. . . . Hoe devoot en hoe vol blijde ontroering zijn de gedichten, waarin Noto Soeroto zijn moeder bezingt, een hulde, sterker en dieper dan het liefdelied van den minnaar, omdat ze zuiverder is en niet eischt of afsmeekt, maar slechts dankt en bidt en vereert . . . De schoonheid van zijn vaderland en de monumenten van de beschaving van zijn heetgeliefd volk brengen den dichter tot geestdrift en het lied rijst uit zijn ziel”
 PETER V. ARKEL in „Nieuws van den Dag van Ned.-Indië”.

ADI-POESTAKA
 Boekhandel en Uitgevers-Mij.
 L. v. Meerderv. 332 - Den Haag
 Tel. M. 5611.

Hoofddepôt van de uitgaven van het „Java-Instituut” en van „De Commissie voor de Volkslectuur” te Weltevreden.
 Levering van alle Boeken op elk gebied, ook Buitenlandsche Uitgaven.
 Speciaal zijn we goed gesorteerd in Oostersche Werken.

Bij alle Boekhandelaren en bij de Uitgeefster.
Tempel en Paleis in Hindoestan
 door MAURITS WAGENVOORT.
 Met 25 Illustraties. Prijs: f 3.20

Dit werkje bevat o.a. reproducties van Etsen van Nieuwenkamp en geeft den lezer een denkbeeld van de grootsche bouwkunst van Hindoes, Dravidiërs en Mohammedanen in Voor-Indië.

De Javaansche Danskunst
 door TH. B. VAN LELYVELD.
 Met 38 Illustraties. Prijs: f 3.20

De schrijver, die op Java in kringen van Inlandsche grooten heeft verkeerd, is de eerste, die ons op systematische wijze in het wezen der Javaansche danskunst inleidt.
 Het werk wordt o.a. verlicht door opnamen van Mevrouw Linda Bandara aan de dans- en muziekschool te Jogjakarta, genaamd: „Krido-Besko-Wiromo”, waardoor de lezer o.a. op aanschouwelijke wijze kennis maakt met de elementaire bewegingen van den Javaanschen dans.

De Geur van Moeders Haarwring
 door NOTO SOEROTO.
 2E DRUK.
 Prijs f 3.75.

Uit de Persbeoordeelingen:
 „. . . . Hier ligt een bundel Nederlandsche verzen van een Javaanschen dichter voor ons, wiens poëzie ons dwingt ze met die van onze grootste poëten te vergelijken. Dat is iets, wat mij boeit en onweerstaanbaar tot mediteeren brengt. Een boek van groot gevoel en hooge beschaving. Een dichter, die niet van de dingen, maar van hun innerlijke wezen zingt!”

„. . . . Hoe devoot en hoe vol blijde ontroering zijn de gedichten, waarin Noto Soeroto zijn moeder bezingt, een hulde, sterker en dieper dan het liefdelied van den minnaar, omdat ze zuiverder is en niet eischt of afsmeekt, maar slechts dankt en bidt en vereert . . . De schoonheid van zijn vaderland en de monumenten van de beschaving van zijn heetgeliefd volk brengen den dichter tot geestdrift en het lied rijst uit zijn ziel”
 PETER V. ARKEL in „Nieuws van den Dag van Ned.-Indië”.

AÇOKA

Drama in vier bedrijven door G. GONGGRIJP
 Bandversiering van SOERJOWINOTO
 Prijs ingenaaid f 3.40 Gebonden f 4.90
 Verkrijgbaar bij alle Boekhandelaren
 en bij de Uitgeefster

Uit de persbeoordeelingen:

„... Het Nederlandsche volk zou zichzelf te kort doen, indien het Açoka niet vasthield en het tot zijn blijvend bezit maakte als een zijner uitnemende scheppingen”.
 (L. J. M. Feber in *De Maasbode*).

„... De brandende vragen van onzen tijd hebben grooten invloed op het werk uitgeoefend, en menige gedachte uit het Açoka-drama, de hoofdlijn niet het minst, loopt parallel aan de stroomingen, die in het geestelijke leven van onze dagen aandacht eischen. Deze Açoka figuur is een mensch. Een mensch, bewogen door machtige drijfveren, ontroerd door diepe en smartelijke gevoelens, aangeraakt door verheven wijsheid”.
 (Herman Middendorp in *De Nieuwe Gids*)

„... Hier is al dadelijk de distinctie, die wij op het tooneel zoo ongaarne missen. Açoka, de hoofdfiguur, is een menschelijke koning — ware hij in onzen tijd geboren, men zou hem wellicht voorzitter van den Volkenbond hebben gemaakt — doch hij is geenszins een gekroond democraat of president van de republiek. Hij blijft — eere den schrijver — Majesteit, in den besten zin”.
 (Top Naef in *De Amsterdammer*)

„... De groote rijkdom van dit werk ligt in zijn idealiteit; de geestelijke ontroering is een adel er van. Als men bij dit werk vergelijkt al hetgeen gemeenlijk voor Nederlandsch tooneelwerk doorgaat, dan voelt men direct welk een hooge vlucht de heer Gonggrijp heeft genomen”.
 (Johan Koning in *De Hollandsche Revue*).

Uitgave van „Ādi Poestaka”

Boekhandel en Uitgeversmaatschappij
 Laan v. Meerderv. 332 - Den Haag - Tel. M. 5611

BEZOEKT DE TOONKAMERS van Oost- en West-Indische Kunstnijverheid

Heulstraat 19 - Den Haag

Toegang vrij.

Iederen werkdag geopend van 10—6 uur: 's mid-dags tusschen 12—2 uur gelegenheid tot het ge-bruiken van *nassi goreng* of *bamie*. 's Maandags *ketoepat* met toebehooren. Donderdags en Vrijdags *djanganan (gado-gado)* tegen f 0.75 per portie en 's Zaterdag rijsttafel à f 1.50 en f 0.75.
 Tusschen 3—6 uur thee of Indische stroop met *kwee-kwee*, à f 0.25 per portie.
 De zelfgemaakte stroop (rose, assem, vanille en ananas) is ook per flesch verkrijgbaar à f 1.20.

N. V. Meubelfabriek „DELTA”
 Van Broekhuizenstraat 26-28-30 - Telef. 893
NIJMEGEN
 Wij kunnen U momenteel aanbieden: S
Complete Huiskamers van af f 315.-

doel en kan in één dag het werk doen van 30 arbeiders. Wij willen hier nog het een en ander aanhalen over de plantage Rust en Werk: „De suikercultuur wordt er stellig reeds langer dan een eeuw¹⁾ uitgeoefend, en — merkwaardig — sedert 1829¹⁾ dus welhaast een eeuw, is de plantage in beheer bij dezelfde familie Gulcher, sedert 1889 gesecondeerd door de familie Versteeg.

Er zijn velden op Rust en Werk, die reeds 73 jaren onafgebroken met suikerriet worden beplant, *zonder bemesting*. De eenige verpoozing die men zoo nu en dan aan de velden geeft, is dat zij eenige jaren onder water worden gezet. Daarna zijn zij weder geschikt voor cultuur. Een bewijs van de schier fabelachtige vruchtbaarheid van den bodem.”
 Het strekt aan de families Gulcher en Versteeg tot eer dat zij Suriname getrouw blijven en — het goede voorbeeld van de Nederlandsche Handelmaatschappij volgende — de inrichting hunner fabriek moderniseeren.

„De West” van 12 Februari schrijft:
 „Wij mochten dezer dagen eenige fraaie monsters zien van katoen geweven uit Surinaamsche Sea Island katoen. Op het oog zag de katoen er uit als zijde en ook nu weder luide het oordeel over de kwaliteit der in Suriname geteelde katoen buitengewoon gunstig. Onlangs zijn er uit Hamburg berichten gekomen omtrent daarheen gezonden monsters katoen en bleek men ook daar vol belangstelling voor deze zaak.”

Naar wij in „De West” lezen, heeft de Surinaamsche Bank bericht, daar zij, om ook harerzijds zooveel in haar vermogen is de plantages in de tegenwoordige moeilijke tijdsomstandigheden bij te staan, besloten heeft tot nader order consignaties van koffie en cacao te aanvaarden tegen een rentevergoeding van vijf pCt., terwijl als commissie twee pCt. in rekening zal worden gebracht.

De goudproductie. De totale goudaanvoer heeft in 1923 en 1922 bedragen:

Districten:	1923	1922
Suriname	140.015	112.004
Saramacca	28.583	19.970
Marowijne	9.114	9.128
Lawa	218.512	232.544
Totaal	396.224	373.646

Niet tot lid van het Hof van Justitie — zooals wij in ons vorig nummer mededeelder — is Mr. F. G. Schalkwijk benoemd, maar tot kantonrechter.

Wij hebben de Jaarbeurs te Utrecht bezocht om te zien wat er van Suriname was, maar vonden geen Surinaamsche afdeling. Er was wat suiker en door de firma Jac. Muller ingezonden... worst bereid met Surinaamsche suiker, en door de firma J. W. Blankert bankethakkerswaren vervaardigd met Surinaamsche suiker. We wisten niet dat er in worst suiker zit. Zeker als conserveermiddel. Men is nooit te oud om te leeren.

Bij Kon. besluit is nader bepaald, dat in de behoefte aan officieren van de verschillende wapens en diensten bij de troepen in Suriname en Curaçao, voor zooveel noodig in overleg met den minister van oorlog door den minister van koloniën wordt voorzien door detachering van officieren van de landmacht in Nederland en van officieren en onderluitenanten van het leger in Ned. Indië.
 De detachering zal voortaan in den regel geschieden voor den tijd van 5 jaren (thans 3 jaren).

De gedetacheerde officieren van de Nederlandsche landmacht genieten voortaan een tegemoetkoming voor uitrustingskosten van f 1200 (thans f 2250), welk bedrag wordt verhoogd tot f 1800, indien de officier bij zijn vertrek naar Suriname of Curaçao door zijn echtgenoot wordt vergezeld of binnen 1 jaar na dat vertrek door haar wordt gevolgd.

Blijkens het eindverslag van de Tweede Kamer over het wetsontwerp tot wijziging van de koloniale huishoudelijke begroting van Suriname voor het dienstjaar 1922 en dat tot wijziging van de koloniale huishoudelijke begroting van Curaçao voor het dienstjaar 1922 spraken

1) Aan de juistheid dezer cijfers moeten wij twifelen. Red.

BESCHIKBAAR.

Zeebaboe's en Jongen
 beschikbaar.
 Te bevragen in „PERSINGGAHAN”
 Advies Bureau en Tehuis voor Nederl.-Ind. Bediening
 v. Boetzelaerlaan 2 - Tel. Sch. 24

enkele leden er hun leedwezen over uit, dat de geraamd uitgaven voor Suriname en Curaçao te zamen met een bedrag van ruim één millioen zijn overschreden geworden. Dat hiertegenover verminderingen staan tot een zoodanig bedrag, dat het eindcijfer van beide begrotingen verlagend ondergaat, doet hieraan, naar de leden opmerkten, niet af.
 Andere leden gaven uiting aan hun voldoening over het zeer gunstige verloop van de opbrengst der koloniën in het dienstjaar 1922.

Ingediend is een wetsontwerp tot wijziging van Surinaamsche en Curaçoesche Comptabiliteitswetten. De strekking hiervan is in hoofdzaak den termijn binnen welken de rekening van koloniale uitgaven ontvangsten aan de algemeene Rekenkamer moet worden gezonden te verlengen en wel van Mei van het dienstjaar op de afsluiting van het dienstjaar, tot de laatste van de maand December d.a.v.

De N. R. Ct. van 12 Maart — Ochtendblad A — schrijft: Er worden thans onderhandelingen gevoerd om het telegraafkabelnet van de Compagnie française des câbles télégraphiques in de Antillen aan de All-America Cable Company over te dragen. De koopsom zou 52 millioen francs bedragen. In 1927 vervalt het monopolie, eerstgenoemde maatschappij van verschillende reeds in bezit voor het uitsluitend recht tot landing van kabels in verschillende gebieden. De overdracht is eventueel afhankelijk zijn van de goedkeuring der Fransche wetgevende macht. Bij de overdracht zouden ook Curaçao en Suriname betrokken zijn, aangezien het telegrafisch verkeer met deze koloniën thans in handen is van de Fransche maatschappij.

Curaçao.

De herziening van het Regeeringsreglement. IX.

Wat betreft de wijze, waarop een verdere decentralisatie het best in toepassing zou kunnen worden gebracht, meent de Commissie zich in verband met de andere eilanden van ouds bestaande toestanden te kunnen beperken tot het eiland Curaçao.

Op twee kwesties, die zich voordoen, wordt de nadere gelegd: op het nieuwe stelsel, dat toegepast zou worden in een gebied, dat niet in het bezit van eene daaraan beantwoordende ontwikkeling is, en op de financiële kwestie.

Deze laatste laat de Commissie zeer zwaar wegen. De decentralisatie zal, naar zij meent, ook al acht men het wenschelijk uit anderen hoofde, moeten wijken voor geldelijke bezwaren, wanneer de tegenwoordige toestand nog ongunstiger zou worden door de decentralisatie. En daarover oordeelt zij niet gunstig. Anders dan niet minder deskundige personen in den laatsten tijd wettelijk uitgesproken hebben, is zij van oordeel, dat Curaçao niet geruimen tijd in geldelijk opzicht van Nederland afhankelijk zal blijven.

En wanneer men nu weet, dat het vooral de groote kosten van het centraal beheer zijn, die in verband met de economische zwakte van de gemeenschap, waarover dat beheer wordt gevoerd, de wanverhouding tusschen onkosten en uitgaven schept, en dat de decentralisatie van centraal beheer niet of slechts weinig zal kunnen opleveren, dan is daarvan ook geen heil te verwachten voor verbetering van die wanverhouding.

Het is waar, wat gezegd wordt, dat de zuiver lokale uitgaven van geen, althans weinig, betekenis zijn voor den stand der algemeene geldmiddelen. Maar toch zou wij het niet gering willen schatten, wanneer van de lokale uitgaven de gemeenschap kon worden ontlast. Het komt echter vanzelf ter sprake, wanneer de Commissie onder de oogen ziet de vraag, of tegenover het financieel bezwaar voordeelen opwegen.

Men verwacht van deze decentralisatie in de eerste plaats de uitschakeling van verschillende plaatselijke onderwerpen uit de algemeene begroting. Als men dit los kon maken van de geldelijke kwestie dan zou inderdaad de lokale besturen over aangelegenheden begraafplaatsen, straatreiniging, besproeiing, onderhouden van straten, slachtplaats, brandweer, voorzieningen kunnen treffen, beter misschien dan wanneer de Staten-Generaal in die details moeten afdalen, maar de beperkte draagkracht der lokale ressorien zal een beroep op daarmee eene beoordeeling door de Staten-Generaal noodig maken.

Wanneer U bij uw leverancier van Geldersche worst, de worst ontvangt met een loodje gemerkt „Anton Hunink, Deventer”, dan verzekeren wij U, dat die Worst van prima Geldersche varkens bereid is en door vakmannen gemaakt is, terwijl wij ons verantwoordelijk stellen voor de kwaliteit.
 Anton Hunink, Deventer
 Hofleverancier.

Mode-Academie J. & G. DE GRAAFF,
 's-Gravenhage - Anna Paulownastraat 18a.
Voornaamste Vakschool in het Costuumvak.

Theoretische en praktische, volledige opleiding van Dames tot Costumière, 1e Coupeuse,
 Directrice en Leerares in het Costuum-, Mantel- en Lingerievak.

Aanmeldingen bij de Directrice G. DE GRAAFF.

Eene goede voorziening van plaatselijke behoeften en vermindering van de lasten der algemeene begrooting present men vervolgens als voordeelen van de decentralisatie. Op zichzelf is er tusschen deze twee reeds eene overeenstemming te zien. En richt men het oog op Willemstad, dat dan toch allereerst voor gemeentelijke decentralisatie in aanmerking komt, dan heeft men reeds nu het praec, dat hier de gouverneur en de Koloniale Raad beslissen. Als men de lokale behoeften uitbreidt, dan is er meer geld noodig, wanneer meer moet gedaan worden. Te vreezen is, dat de gemeenten hetzelfde beeld van noodlijdendheid zouden geven, als de gouvernements, waarin zij gelegen zijn. Wanneer de Commissie in dit verband zich de vraag stelt, of men aan die gemeenten niet een beperkte taak zou kunnen geven, antwoordt zij meer apodictisch dan overtuigend: „het opleggen van eene onbeduidende taak zou in verband met de beteekenis van deze bevolkingsagglomeraten in geen enkel opzicht voldoende geven.”

Een wat ten slotte betreft de bevordering van het verantwoordelijkheidsbesef op geldelijk gebied, waarop men als gevolg der decentralisatie hoopt; de Commissie verwacht er niets van, als die gemeenten steeds op de algemeene geldmiddelen moeten steunen.

Voor Willemstad raadt de Commissie de instelling van eene plaatselijke rechtsgemeenschap beslist af.

Oud zeer.

De „N.R. Ct.” van 12 Maart 1924 Av. meldt: „De Engelse schatkist stelt voor het altoosdurende pensioen van £2000 's jaars dat uitgekeerd wordt aan den houder van de baronie van Rodney te kapitaliseeren in een uitkeering ineens van £42.000.

Dat pensioen werd in 1783 toegekend aan den eersten Lord Rodney nadat hij aan een Fransche vloot en een Spaansche vloot bij de West-Indiën zware nederlagen had toegebracht. Door deze overwinningen veroverde hij Martinique, St. Lucia en Grenada. Tien jaren later werd het pensioen veranderd in een altoosdurende uitkeering aan den baron van Rodney. Acht bezitters van den titel hebben het pensioen getrokken, dat den staat in 141 jaar op £282.000 is komen te staan. Met de afkoopsom mee komt het geheele bedrag op £324.000. De tegenwoordige Lord Rodney, de achtste baron, is drie-en-dertig jaar. Hij is kapitein bij de Scots Greys geweest en heeft in den oorlog een machinegeweer bediend. Hij en zijn vrouw, die een nicht van graaf Lonsdale is, wonen thans op een terrein van 640 acres land te Fort Saskatchewan, in Alberta, een dag gaans van het Rotsgebergte. De helft van het pensioen is tot dusver aan Lord Rodney en de andere helft aan zijn moeder douairière Lady Rodney gekomen.”

In de Curacaosche geschiedenis is Rodney geen onbekende. Hij was het, die op 3 Februari 1781 St. Eustatius veroverde, maar het een half jaar later aan de Franschen onder den graaf De Grasse moest overgeven. Op dezen wreemde hij zich in den bovenbedoelden zeeslag op 12 April 1782. De Grasse moest zich overgeven en eene overwinning stelde Engeland in staat bij den vrede voorwaarden te stellen. Hieraan dankte Rodney zijn erfelijk pensioen, hoewel zijn gedrag tegenover St. Eustatius o.a. door Burke in het Lagerhuis gelaakt werd. Men zie hierover o.a. *De West-Indische Gids* 2e jg. bladz. 558 e.v., *Vierde jaarl. Verslag van het Genootschap „Taai-, Land- en Volkenkundig genootschap te Willemstad*, 1900 bladz. 114 e.v. en C. de Jong, *Reize naar de Carabische eilanden in de jaren 1780 en 1781*, bladz. 265 deelt De Jong mee, dat hij in 1799 de weduwe en twee dochters van Rodney te Den Helder ontmoette in een toestand, „die verre was van eenen bloeienden, als men met regt verwachten kon, bij de erfenissen van dezen gelukkigen Admiraal.”

Blijkens bovenstaande mededeeling in de „N.R. Ct.” is het juist, wat Hamelberg t.a.p. bladz. 140 mededeelt, dat reeds in 1890 het pensioen werd afgekocht.

Uit den Verrren Vreemde.

De relletjes in Jaito.

Den 22en Februari kwam uit Delhi, de hoofdstad van Britsch-Indië, bericht van een betooging bij Jaito, in den staat Nabha, waarbij 6000 dweepzieke Akalis, onder welke vele gewapenden, in botsing waren gekomen met de Britsche afdeeling. De rust was verzekerd nadat 21 doden en 33 gewonden gevallen en 700 personen gearresteerd waren. Daarbij was echter aangekondigd, dat op den 14en Maart een tweede *jajha* of martelarenroep, tegen de bestaande verbodsbepalingen in, in Jaito onderdaad had Reuter op dezen datum te berichten,

dat een groote troep dweepzieke Sikhs, ondanks alle pogingen, die beproefd waren om hen door aanmaningen tot uiteengaan te brengen, naar de heilige plaats bleef opdringen. Zij verklaarden een eed te hebben gezworen de religieuze opschriften op het grafmonument te zullen lezen. Ten slotte werd, zoo luidde het telegram, de geheele troep gearresteerd; de toestand was rustig.

Juist brengt de *Times of India*, Ml. Ed. 1 Mrt. bijzonderheden over het eerste geval, waaraan wij hier 't een en ander ontleenen. Bij Jaito bevindt zich de begraafplaats van den laatst overleden maharadja van Nabha, wiens regeering een aaneenschakeling is geweest van het Britsche bestuur niet-welgevallige handelingen. In de tegenwoordige stemming is deze vorst tot een geloofsmartelaar verheven, en nu waren demonstraties op groote schaal georganiseerd naar zijn graf.

De bestuurder te Nabha, W. Johnston, had dit geenszins verboden, maar, om rustverstoring te voorkomen, schreef hij voor dat Akalis met niet meer dan 50 te gelijk in Jaito mochten komen, en dat de groepen na volbracht bezoek aan de begraafplaats weer terstond moesten heengaan.

Aan dit voorschrift hebben de demonstranten zich niet willen storen.

Een *jajha* of martelarenroep van ongeveer 500 trok den 21en Februari, gevolgd door een menigte van wel 6000 mannen en eenige vrouwen, uit Bargari naar Jaito. Volgens het verslag waren velen gewapend, ook met geweren.

Bij hun nadering ging de Britsche bestuurder te Nabha hen te gemoet, vergezeld door slechts vijf man politie. Hij sprak hen toe, hij maande de menigte tot gehoorszaamheid aan het uitgegeven voorschrift. Toen men zich hieraan niet stoorde maar gewoon vooriging, waar schuwde hij dat geweld gebruikt en gevurd zou worden.

Intusschen was militaire versterking ter plaatse verschenen, in totaal zijn er 30 man infanterie, 10 cavaleristen, 20 gewapende politiedienaars geweest. De menigte drong zoo op, dat deze kleine macht zich bedreigd voelde; er zijn het eerst eenige schoten van de zijde der demonstranten gevallen, een der inlanders werd gewond. Daarop heeft de heer Johnston eenige salvo's laten geven, helgeen, toen de bedreiging later weer opdong, nog eens herhaald is, met het bovenvermelde noodlottige gevolg aan doden en gewonden.

De arrestatie van hen, die zich ook daarna niet wilden verspreiden, ging zonder veel moeite. Maar, zooals gezegd, voor den 14en Maart werd een herhaling aangekondigd.

Gandhi, namens de demonstranten om zijn instemming gevraagd, zond hun een lesje in optreden volgens het non-violence-stelsel. Blijkbaar hebben zij dit ter harte genomen. De demonstratie heeft den 14en inderdaad plaats gehad, de geheele groep is, volgens het Reuterbericht gearresteerd, maar tot bloedige scènes schijnt 't hierbij niet gekomen te zijn. Doorzetten, volhouden, maar in lijdelijk verzet.

Dit nieuwe bedrijf in de non-cooperation-beweging heeft te meer beteekenis nu de eisch om swaraj, verantwoordelijk, onafhankelijk zelfbestuur, tegenover de Britsche regeering op de spits gedreven wordt. De laatste uiting is de afstemming door de Wetgevende vergadering van de Indische begrooting, zoodat de Regeering staat voor de vraag: Wat nu? Hoe nu?

Egypte heeft een eigen parlement.

Het eerste Egyptische parlement is onder een geweldig enthousiasme geopend. Koning Ferad, welke het parlement opende, werd door Zagloel Pasja van het paleis gehaald.

De troonrede, welke door Zagloel Pasja werd voorgelezen, hield in, dat de voornaamste taak van het parlement de realisatie was van Egypte's volledige onafhankelijkheid. De regeering is bereid onderhandelingen te openen met Engeland ter verwezenlijking van de wenschen der natie in zake Egypte en de Soedan. De koning hoopte, dat de toetreding van Egypte tot den Volkenbond de kroon zou zijn op de politieke vrijwording van het land. Strenge controle op de uitgaven en verbetering der inkomsten zullen het evenwicht der begrooting moeten verzekeren en Egypte in staat stellen zijn plaats in te nemen te midden der volkeren door met alle mogendheden vriendschappelijke betrekkingen aan te knopen zonder onderscheid of voorkeur.

Mac Donald heeft een telegram van gelukwensch gezonden: opgewekt doen, bij slecht spel.

De eischen der Egyptische vrouwen

In een interview met een vertegenwoordiger van *L'Egypte Nouvelle*, verklaarde mw. Charaonie, een der Egyptische gedelegeerden op het vrouwenkiesrechtcongres te Rome, het programma van de Egyptische vrouwen; sociale en politieke gelijkheid van de vrouw met

G. J. R. VAN DER GAAG & ZON
 GROENMARKT 27
 TELEFOON No. 2512
 DROGERIEN :: :: CHEMICALIËN
 DEPOT DER MEEST BEKENDE BINNEN-
 EN BUITENLANDSCHE SPÉCIALITÉS

DE
„ADI POESTAKA”
 UITGEVERS-MIJ EN
 ALGEMEENE BOEKHANDEL

Laan van Meerdervoort 332 's-Gravenhage

levert

**ALLE WERKEN
 OP ELK GEBIED**

Studieboeken voor Lager-, Middelbaar- en
 Hooger Onderwijs; Leer- en Woordenboeken
 voor Indonesische, Algemeen-Oostersche en
 Moderne Europeesche Talen

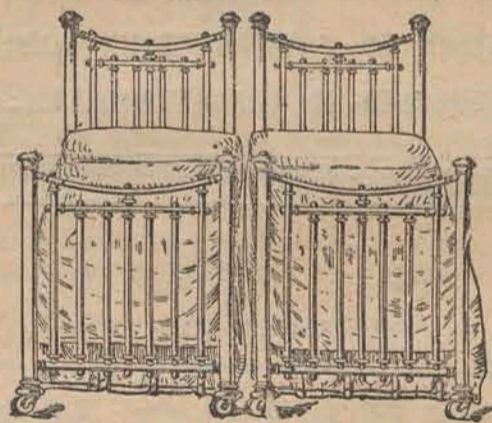
W. J. M. SIMONIS

voorheen Firma Th. A. A. SIMONIS.

GROENMARKT 34, over de Prinsstraat.

TELEFOON H. 4420

DEN HAAG

Specialiteit in BEDDEN

Groote keuze vanaf het beste tot het eenvoudigste.

Magazijn geopend van 8 1/2 tot 6 uur.

LEDEN VAN DE VER. „OOST EN WEST”

hebben op vertoon van hun Lidmaatschapskaart toegang tot de Clublokale Restauranten Leeszaal van de **Amsterdamsche Burgerwacht**, Singel, hoek Vijzelstraat Amsterdam.

Zij kunnen er elken Maandagmiddag tusschen 12 en 2 uur Bestuursleden van de Afdeling Amsterdam der Vereeniging Oost en West aantreffen.

BESCHIKBAAR.

Genua en Marseille

Geregelde Koeriersdiensten voor passagiers.

Telegraph Bureau **LINDEMAN**, 's-Gravenhage

Rotterdam - Haarlem
 Arnhem - Groningen - Utrecht

**VLEUGELS, PIANO'S
KUNSTSPELPIANO'S
ORGELS**

REPARATIE - STEMMEN - RUILEN

Speciale Inrichting voor het
gereedmaken voor de TROPEN

GOOSEN & SWAGERMAN
DEN HAAG
BOEKHORSTSTRAAT 149 - TEL. H 2051

**KANTOORBOEKEN
LOSBLADIGE BANDEN**

VOOR ALLE DOELEINDEN
VRAAGT GEILL. CATALOGUS

H. v. RIJMENAM - DEN HAAG
ORANJELAAN 21, Telef. 2157/58

**BINDT GIJ AL ZELF UW MUZIEK
IN EEN H.V.R. BAND?**

Alle bladen liggen volkomen vlak - Vraagt uwen Boekhandelaar

FIRMA J. ASJES Ez.

CARROSSERIE EN RIJTUIGFABRIEK

ALKMAAR

BOUW VAN ALLE SOORTEN RIJTUIGEN,
KOETSEN EN CARROSSERIEN VOOR
.....PERSONEN- EN VRACHTVERVOER.....

BESCHIKBAAR.

NEDERL.-INDIË, OUD EN NIEUW
NOBELSTRAAT 20 'S-GRAVENHAGE

DE NIEUWE JAARGANG

In de Juni-aflevering van den nieuwen jaargang, welke met Mei een aanvang neemt verschijnt een artikel van Dr. H. P. BERLAGE over zijn reis door Nederlandsch-Indië. Deze bijdrage zal opgeluisterd worden door een 6-tal illustraties naar teekeningen.

Gratis proefnummer van het Tijdschrift aan te vragen bij de administratie,
Den Haag, Nobelstraat 20. Prijs p. jaargang f 20.-

TRICOT ONDERGOEDEREN
VAN
JANSEN & TILANUS, FRIEZENVEEN

den man; hervorming van de huwelijkswetten en zeden; verhooging van den leeftijd voor het huwelijk; strijd tegen de onzedelijkheid.

De rubber-politiek der Engelsche regering.

In het Britsche Lagerhuis heeft Harcourt Johnstone gevraagd of de minister van koloniën, in verband met den toenemenden invoer van rubber uit Nederl. Oost-Indië en de vermindering der productie in de Maleische Staten, in overweging nemen wil om de regeeringen der Maleische Staten en de Straits Settlements aan te bevelen om de verordeningen in te trekken, die den oogst beperken. Thomas antwoordde, dat de bedoelde wetgeving den uitvoer doch niet den oogst van rubber beperkt. Ik ben niet voornemens van de tegenwoordige politiek af te wijken en kan niet inzien, dat er hier of in de Maleische Staten een strooming in de openbare meening ten gunste eener wijziging zou bestaan, zeide hij.

Emigratie naar Canada.

Dezer dagen heeft het bestuur van het Nat. Arbeidssecr. van de Canadeesche Vakbeweging een brief ontvangen met informatie omtrent den toestand in Canada welke van de zijde van het bestuur waren verzocht.

In den brief staat, naar de N. R. Crt. mededeelt, o.m. Wij moeten er met den meesten nadruk de aandacht op te vestigen, dat de toestanden in Canada buitengewoon slecht zijn. De mooie verhaaltjes, die door de agenten der groote maatschappijen op het vasteland van Europa verspreid worden, moeten als zeer sterk overdreven beschouwd worden, dit geldt zelfs voor de beste jaren, en op het oogenblik heerscht er werkloosheid en honger in dit land, en is de toestand zoo ernstig, dat de arbeiders in andere landen het bijna niet kunnen gelooven.

De Labor Gazette, een officieel regeeringsorgaan van Januari 1924, toont aan, dat bij 5828 firma's, die gezamenlijk 787.666 arbeiders in hun dienst hadden, in November van het vorig jaar niet minder dan 24.998 ontslagen zijn, alleen in die maand. De betekenis van dit feit kan slechts begrepen worden als men weet, dat dit de vierde maand was over dat jaar, dat het werkloosheidscijfer toenam.

Uit de grootere steden trekken de arbeiders bij duizenden naar de Vereenigde Staten. In de metaalbranche, bouwvakken, kleedingindustrie is het allemaal hetzelfde droeve verhaal, geen werk en zeer lage loonen. Gedurende den afgelopen zomer zijn duizenden Engelsche arbeiders hierheen gebracht, daar men hun wijs had gemaakt, dat er na den oogst arbeid in de steden te krijgen was, maar honderden van hen zijn nu aangewezen op een slechte steunregeling, waarin men met de grootste willekeur optreedt.

De boeren zijn nog veel slechter af dan de industrie-arbeiders. In 't geheele Westen heerscht de bitterste ellende en honger.

Mededeelingen.

Van het Informatie-Bureau:

- VOOR DEN INDISCHEN DIENST ZIJN BESTEMD:**
Th. A. G. M. Hendriks, Instituut „Genbbels” te Duiven (bij Arnhem), als onderwijzer 2de klasse bij het O. E. L. O.
Mej. J. M. Gerth van Wijk, Academisch Ziekenhuis te Groningen, als verpleegster 1e klasse bij den Burgerlijken Geneeskundigen Dienst.
G. J. Sorgdrager, Krocht 12rood te Haarlem, als Gouvernementsarts bij den Burgerlijken Geneeskundigen Dienst.

UITZENDING VOOR DEN NEDERLANDSCH-INDISCHEN STAATSDIENST EN VOOR 'SLANDS DIENST IN CURAÇAO.

Voor de na te noemen betrekkingen bij 's Lands dienst in Nederlandsch-Indië en Curaçao, waarin moet worden voorzien door uitzending vanwege het Departement van Koloniën, bestaat thans gelegenheid tot mededinging.

19. Uitzending voor den Nederlandsch-Indischen Staatsdienst:
a. onderwijzer(es) bij het m.u.o. (hoofddakte en akte wiskunde l. o. vereischt);
b. onderwijzer(es) bij het openbaar lager onderwijs (voor onderwijzeres hoofddakte vereischt);
c. volledig bevoegd leeraar in de Deutsche taal- en letterkunde voor het openbaar middelbaar onderwijs;
d. officier van gezondheid 2de klasse (in vasten of tijdelijken dienst).

UITZENDING DINERS
N. KEUR
TEL. M. 1133 Tel. M. 1133
35 KONINGSPLEIN 35
DINERS AAN HUIS
BEZORGD: f 1.- TOT f 1.40
BEZORGING DOOR DE GEHEELE STAD

29. Uitzending voor 's Lands dienst in Curaçao: hoofdonderwijzer met akte wiskunde.

Zij, die voor uitzending tot eene dezer betrekkingen in aanmerking wenschen te komen, kunnen zich tot verkrijgen van inlichtingen wenden tot het Ministerie van Koloniën, 9de afdeling, onderafdeling A.B. (de betrekkingen genoemd onder a t/m c), tot de afdeling (voor de betrekking onder d) en tot den heer H. P. van Nieuwenburg, J. Pzn. Coenstraat 30, 's-Gravenhage, voor de onder 29 genoemde betrekking.

Mutaties van 12 tot 19 Maart 1924

Nieuwe leden.

- Fr. Piekema, Kap.-Comdt. der Koninkl. Marechaussee Groningen. f 5.-.
A. Jochim, Hobbemakade 92, Amsterdam. f 5.-.
Firma F. Zeilinga, Binnenkant 38, Amsterdam. f 5.-.
R. Adolf, Ambtenaar voor Handenarbeid, Hotel Labarrie te Oengaran.

Afschrijven.

- C. A. Hauber, Werktuigkundige Gouv. Marine, Amsterdam, 2e Const. Huygensstraat 66 (overleden).
T. van der Lee, zeilmaker, Binnenkant 38, Amsterdam (overleden).
H. J. Wesselink, p.a. I. H. E. C., Heerengracht 509, Amsterdam.

Adresveranderingen.

- Firma Maintz & Co., Amsterdam, van: N. Spiegelstraat 17 naar: Westermarkt 2.
C. Heintzen, Amsterdam, van: Singel 250 naar: Westermarkt 2, p.a. firma Maintz & Co.
Ch. D. W. Boissevain, van: Amsterdam, Huygensstraat naar: Genève, Chemin Rieu 23.
Mr. J. van Hoeve, Advokaat en Procureur, van: Amsterdam Hoofdweg 120 naar: Makasser.
Mevr. A. M. Dunlop, geb. Mikkers, van: Amsterdam Sarpathikade 11 naar: Prins Hendriklaan 6-te V.
J. N. Burger, Amsterdam, van Rokin 75/79 naar: Keizersgracht 573.
Mr. E. S. Orobio de Castro, Amsterdam, van: Keizersgracht 721 naar: De Lairesestr. 163.
Dr. H. D. J. Apituley, van: Utrecht, Catherineensingel naar: Amsterdam, Weteringschans 129. f 5.-.
E. Treffers, Off. v. Gez. 1ste klasse, van: Bilthoven naar: Koeta-Radja.
J. W. A. Boots, Controleur B.B., Den Haag, van: Jansz. Mosselstr. 6 naar: 2de Blankenburgstr. 151.
W. Heinsius, Onderwijzer 1e kl., Den Haag, van: Constraat 30 naar: Hooikade 9.
D. F. Pronk, Controleur B.B., Den Haag, van: Meerdersvoort 297 naar: Ten Hovestraat 30.
D. de Visser Smits, Leeraar H.B.S., van: Den Haag, Blandijnlaan 439 naar: Sparrelaan 25 te Bilthoven. f 5.-.
Mr. E. Ch. Grivel, Voorzitter Landraad, Den Haag, L. v. Meerdervoort 355 naar: Obrechtstr. 52.
P. F. Laging Tobias, oud-Ambt. B.B., Den Haag, Adelheidstraat 48 naar: Emmastraat 205.
R. P. Noto Soebagio, Indisch Jurist, Den Haag, Ohmstraat 146 naar: Dagnerrestraat 148.
Mr. J. B. R. J. T. Pilon, voorzitter Landraad, van: Seefeld (Tirol) naar: Scheveningen, Duinweg 15. f 5.-.
A. W. Visser, van: Weltevreden naar: Den Haag, thonie Duijkstraat 175. f 5.-.
N. W. Pel, oud-Kapitein O.-I. L., van: Ginneken, Wilminastraat 29a naar: Apeldoorn, Vijfpronglaan 15.
J. van Hecht Munting Napjus, oud-Majoor O.-I. L., Voorthuizen naar: Dalweg 21 te Hilversum.
Mr. E. N. W. Maas, van: Tubbergen naar: Hengelo, Enschedeschestraat 40.
F. R. Scherius te Merano, van: Hotel „Minerva” naar: Hotel „Schloss Labers”.
S. van der Harst, Ambtenaar B.B., naar: Poerwaktoren (res. Batavia).
G. L. Hovenkamp, Administrateur s.f., naar: „Tandjir Tirtjo”, Djokdja.
J. H. Boschman, Chemiker, naar: s.f. „Ngadiren Halte Kvas (Kediri).
J. Heppener, Gegrad. Ambt. S.S., naar: Bandoeng, Bangweg 28.
H. Lever, Houtvester, naar: Panoenggalan bij Wiroso (res. Semarang).
J. A. MacLeod Manuel, Hoofdambtenaar S.S., Djamboelaan 56 te Weltevreden.
F. R. Monteiro, Gepensionneerd Ass.-Res., naar: Soerabaja, van Hentzstraat 1.
R. Pas, Controleur B.B., naar: Indramajoe (Cheribon).

A. L. KLAASSEN
Kleermaker
THOMSONLAAN 9 DEN HAAG
TELELOON M. 5234

Instituut „VAN WIJNGAARDEN“
 Neutrale School voor M.U.I.O. Jongens en Meisjes
 2de SCHUIJTSTRAAT 332 (Duinoord) - DEN HAAG
 Afd. A (6 leerjaren) opleid. H. B. S., Lyceum en Gymnasium
 Afd. B. (3 leerjaren voor leerlingen boven 12 jaar). Op-
 leiding voor verschillende examens.
 Schoolgeld f 60.— tot f 100.— per jaar.
 Kleine klassen, ruime lokalen. Centr. verwarming. Electr. verlichting

N.V. HOOGWERFF, CHABOT & VISSER'S
WIJNHANDEL
 Hoofdkantoor: ROTTERDAM, Jufferstraat 21c - Tel. 1155
 Filiaal: 'S-GRAVENHAGE
 Noordwal 4, Tel. 2461
 Filiaal: ARNHEM
 Eusebiusb. singel 1a, Tel. 195

Vereeniging „OOST en WEST“.
 HOOFDBESTUUR: Heulstraat 17, 'S-GRAVENHAGE.

STUDIE-COMMISSIE. De gedelegeerde dezer Commissie, de Heer J. C. HIETINK, Prins Mauritsplein 23, Den Haag, Tel. Sch. 752, neemt belangeloos de zorg op zich van in Nederland vertoevende kinderen en jongelieden uit Oost- en West-Indië, die hier te lande geen familie of kennissen hebben, die dit kunnen doen.
INFORMATIE-BUREAU ten behoeve van personen, die een werkring zoeken in Nederl. Oost- of West-Indië of daartoe hunne kinderen of pupillen willen opleiden, ook voorlichting verstreckende op elk gebied aan personen van Indië komende of aanraking met Indië zoekende. Men wende zich tot den Secretaris, Heulstraat 17, 's-Gravenhage, Telef. H. 4519, Bureau-uren 10—12 v.m. en 2.30—4 n.m. Schriftelijke verzoeken om inlichtingen zonder bijvoeging van porto voor de beantwoording worden als regel buiten beschouwing gelaten.
TEHUIS VOOR INDISCHE STUDENTEN, Prins Mauritsplein 23, Den Haag, Tel. Sch. 752. Dit „Tehuis“ biedt aan studeerenden van alle landaarden uit Oost- en West-Indië, wier ouders niet in Nederland vertoeven, tegen matigen prijs een tijdelijk verblijf aan, desgewenscht met hulp en voorlichting. Aanvragen te richten tot den Directeur, den Heer J. C. HIETINK of den administrateur, den Heer W. MELFER.
TEHUIS VOOR NEDERLANDSCH-INDISCHE BEDIENDEN, „Persinggaban“, van Beetselaerlaan 2, 's-Gravenhage, waar Nederlandsch-Indiërs een tijdelijk onderkomen en hulp en raad kunnen vinden. Indische bedienden, die met een familie naar Indië willen terugkeeren, een dienst zoeken of van dienstbetrekking willen veranderen, wenden zich tot den Directeur, den Heer F. DE MUNNIK, Telef. Scheveningen No. 248
LEESZAAL, Heulstraat 17. Bevat de actueele leetuur betreffende Oost- en West-Indië.

** Bij het INFORMATIE-BUREAU van de Vereeniging „Oost en West“, Heulstraat 17 en de Firma MARTINUS NIJHOFF, Lange Voorhout 9, Den Haag, zijn de navolgende werkjes verkrijgbaar:

- a. 1. Een boekje over onze Oost voor hen, die er niet geweest zijn. (Tweede druk). Prijs: f 0.50 per exemplaar en f 0.04 frankeerkosten.
2. Onze Oost. II. Iets over den Inlander en zijn Zieleleven, door T. J. BEZEMER. Prijs: f 0.05 per exemplaar en f 0.02 frankeerkosten.
- b. Onze West Tweede druk bestaande uit:
 1. De Kolonie Suriname, door FRED. OUDSCHANS DENTZ;
 2. De Kolonie Curaçao, door Mr. B. DE GAAY FORTMAN. Prijs: f 0.50 en f 0.06 frankeerkosten.
- c. Staats- en particuliere betrekkingen in onze Overzeesche Bezittingen: Werkring en Vooruitzichten.
 - I. De Bestuursambtenaren in Nederl.-Indië. (2de, geheel omgewerkte druk met 8 foto's.) Prijs: f 0.75 per exemplaar en f 0.06 frankeerkosten.
 - II. De Geëmployeerde bij de Javasuker-Industrie. (2de verbeterde druk). Prijs: f 0.25 per exemplaar en f 0.04 frankeerkosten.
 - III. De Rechterlijke Ambtenaar in Nederlandsch-Indië. (2de verbeterde druk). Prijs: f 0.50 per exemplaar en f 0.02 frankeerkosten.
 - IV. De Ingenieur in Nederlandsch-Indië. (2de verbeterde druk). Prijs: f 0.75 per exemplaar en f 0.04 frankeerkosten.
 - V. De Ambtenaar bij het Boschwezen in Nederlandsch-Indië. Prijs: f 0.20 per exemplaar en f 0.04 frankeerkosten.
 - VI. De Ambtenaar bij het Onderwijs in Nederlandsch-Indië. Prijs: f 0.25 per exemplaar en f 0.04 frankeerkosten.
 - VII. De Vooruitzichten van den Nederlandschen Arts in Nederlandsch-Indië. Prijs: f 0.25 per exemplaar en f 0.06 frankeerkosten.
 - VIII. De Ambtenaar bij den dienst der in- en uitvoerrechten en accijnzen in N.-Indië. Prijs: f 0.20 per exemplaar en f 0.04 frankeerkosten.
 - IX. De Ambtenaar bij de Gouvernements-Marine in Nederl.-Indië. (Opnieuw herzien). Prijs: f 0.20 per exemplaar en f 0.04 frankeerkosten.
 - X. De Ambtenaar bij den Post-, Telegraaf- en Telefoondienst in Nederl.-Indië. Prijs: f 0.25 per exemplaar en f 0.06 frankeerkosten.
 - XI. De Geëmpl. bij de Rubber-(caoutch.) cultuur en bij eenige Bergcultures in N.-Indië. Prijs: f 0.40 per exemplaar en f 0.04 frankeerkosten.
 - XII. Onze Koloniën. Prijs f 0.35 per exemplaar en f 0.04 frankeerkosten.

Serie I.
 1. Nederlandsch-Indië en de handel.
 2. Indische toestanden gezien door een inlander.
 3. Het leven van den bestuursambtenaar in het binnenland.
 4. Sarikat-Islam.
 5. De Sulkernijverheid in Nederlandsch-Indië.
 6. De afschaffing van de laatste heerdiensten op Java.
 7. Denkbeelden der Inlanders van onzen Indischen Archipel omtrent het ontstaan van ziekten.
 8. De Europeesche vrouw in Indië.
 9. De bosschen van Nederl.-Indië, hunne benutting en verzorging.
 10. Over de Kolonie Suriname.

Serie II.
 1. De militaire positie van Nederlandsch-Indië.
 2. Het Javaansch tooneel.
 3. Het spoor- en tramwegwezen in Nederlandsch-Indië.
 4. De theeplantatie op Java.
 5. 's Lands Plantentuin te Buitenzorg.
 6. Een doode taal in Indië.
 7. De inlandesche dorpsgemeenschap op Java.
 8. De rijstteelt in Nederlandsch-Indië.
 9. De Javaan gelijk hij schijnt en is.
 10. Brandende Koloniale Vraagstukken.

Serie III.
 1. Over Balf en zijne bewoners.
 2. Bewoening in Nederlandsch-Indië.
 3. Kindercriminaliteit in Nederlandsch-Indië.
 4. Indische Scholen onder de Oost-Indische Compagnie.
 N.B. Beleijd verzoek bij bestelling het kostende vooraf per postwissel toe te zenden aan het INFORMATIE-BUREAU, Heulstraat 17, 's-Gravenhage.
 Bovenstaande werkjes zijn ook verkrijgbaar bij den Hoofdvertegenwoordiger der Vereeniging in Ned.-Indië, den Heer Mr. K. FAUSER, Soemenep (Madoera).

Afdeeling 'S-GRAVENHAGE.

Het Secretariaat-Penningmeesterschap der Afdeeling 's-Gravenhage is gevestigd Heulstraat 17 (zetel Hoofdbestuur).

Koninklijke Paketvaart-Maatschappij.

Geregelde mail-, passagiers en vrachtgoederendienst.
 tusschen de havens in den Nederlandsch-Indischen Archipel, in verbinding met Singapore, Penang en Australië
 Uitvoerige dienstregelingen zijn verkrijgbaar bij de directiën te Amsterdam en te Batavia.

BESCHIKBAAR.

C. HOYNG
 SPUISTRAAT 20-22 DEN HAAG
 AMSTERDAM - UTRECHT
KRISTAL - PORSELEIN
 VAZEN, BLOEMPOTTEN, ZUILEN MET POTTEN, KLOKSTELLEN, ENZ., ENZ., UIT DE PLATEELBAKKERIJ „ZUID-HOLLAND“ TE GOUDA
 MAIL- en HUTKOFFERS in alle afmetingen
 Garantie voor gave overkomst

FRANÇOIS BLOM'S
MODERNE KOOKKUNST

Het uitgebreidste Kookboek Geb. in linnen Stempelband
f 5.50

Verkrijgbaar bij den Boekhandel en bij de Uitgeefster, Nobelstraat 20, Den Haag.

N.V. GOGARN'S
MEUBILEER.MIJ.
MEUBELN
BETIMMERINGEN
BEHANGERIJ
STOFFEERDERIJ
 DEN HAAG ROTTERDAM
 NOORDEINDE 64c WESTNIEUWLAND13
 TELEFOONH.1076 TELEFOON No. 1774

Nederl. Stoomvaart-Maatschappij „OCEAAN“
 Directie: Prins Hendrikkade 145, AMSTERDAM

Holland-Nederlandsch-Indië
Vice-Versa

Agenten: MEYER & Co's SCHEEPVAART-MAATSCHAPPIJ
 AMSTERDAM-ROTTERDAM.

Huishoudelijke
en Keuken-Artikelen
Kolen- en Gasfornuizen

FRANS VAN WUK & ZONEN
24 VLAMINGSTRAAT - DEN HAAG
TELEPHOON 773

Baden en Geysers
Gas- en Elec. Ornamente
Haarden en Kachels

Werelamerk

L. C. JACOBI voorheen J. F. CUIJPERS
's-GRAVENHAGE - SOERABAYA
Regentesselaan 123 bij Regentesseplein Tel. M. 1403

Wendt U voor
Huur en Huurkoop, Inruilen, Repareeren,
Stemmen en Transporteeren
tot bovenstaande in Nederland en Buitenland het meest
bekende adres.

GROOTSTE voorraad, BESTE merken.
SPECIAAL ADRES VOOR TROPEN-PIANO's
UITSLUITEND ORIGINEELE MERKEN.

WANNEER GIJ

Dames- of Heeren-Kleeding wilt laten
Oppersen, Repareeren, Keeren, Moder-
niseeren, Vermaken, opnieuw Voeren,
onzichtbaar Stoppen, kortom wat gij
maar wilt, ga dan naar

Kleermakerij „UNICUM”
Anna Paulownastraat 30a, Tel. M. 4947
DEN HAAG

De prijs wordt steeds VOORUIT bepaald.

EVEN VOORRYDEN

De Paardenwereld

Geïllustreerd Weekblad

GEWIJD AAN

Draverijen, Rensport, Concours-Hippique,
Fokkerij, Hoefbeslag, enz.

Abonnement (franco per post) f 6.- per jaar,
desgewenscht te betalen in 2 halfjaarijksche
termijnen van f 3.—.

Bevat o.m. de officiële programma's van de Draverijen en Rennen
dit jaar te houden op Duindigt.

Afzonderlijke nummers 20 cent

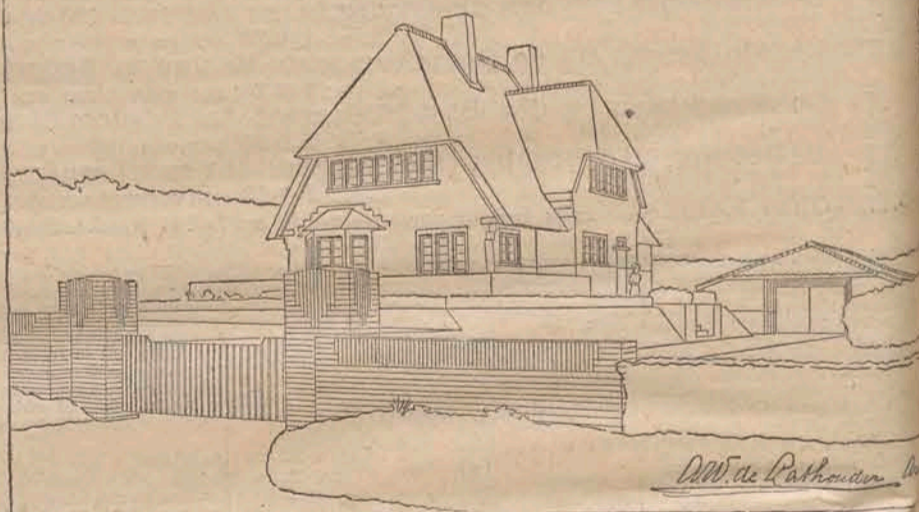
Uitgave: N.V. Drukkerij ten Hagen, Nobelstr. 20; Den Haag

A. SCHRÖDER & CO.
GROENMARKT 25-26-28 's-GRAVENHAGE

ONZE HUISHOUDWEEK

ZIET DE ETALAGES

LANDHUIS T RIETENDAK TE AMERSFOORT

Bovenstaand LANDHUIS te Amersfoort
voorzien van vaste Waschtafels, Electr. Licht-, Water- en Gasleiding
Terrassen rondom het huis, Garage van 105 M2, met Boomgaard
en Moestuin, totale grootte 3000 M2 **IS TE KOOP**
f 35000.- indien gewenscht met f 27000.— hypotheek.
Inlicht. bij A. W. DE LATHOUDER, Valkenboschk. 457, Den Haag

VERHUIZINGEN PER
Auto-Tapissières
H. VAN DEN BOLD
APELDOORN :: TELEF. No. 273

Holland-Canada Hypotheekbank
's-Gravenhage - Winnipeg
Directie: Mr. J. D. P. TEN BOSCH te 's-Gravenhage - J. G. GOSTER te Winnipeg